

РАЗДЕЛ 7

КРАТЪК ПРЕГЛЕД НА ПРОГРАМАТА ОТ МЕРКИ ЗА ПОСТИГАНЕ НА ЦЕЛИТЕ ЗА ОПАЗВАНЕ НА ОКОЛНАТА СРЕДА

В Черноморския район за басейново управление, на база на изготвения анализ на антропогенното въздействие на повърхностните и подземните води, проведения мониторинг и експертното познаване на района, е определено състоянието на водите. Във връзка с това са набелязани цели за водните тела за подобряване и поддържане на доброто състояние на водите, подробно представени в Раздел 5.

За постигане на поставените цели са разработени мерки, произтичащи от изискванията на европейските директиви, имащи отношение към водите и транспонирани в българското законодателство (съгласно Приложение VI на РДВ):

- Рамкова Директива за водите;
- Директива за управление качеството на водите за къпане;
- Директива за местообитанията;
- Директива за птиците;
- Директива за защита на подземните води от замърсяване и влошаване
- Директива за питейните води;
- Директива за оценката на въздействието върху околната среда;
- Директива за изискванията за опазване на околната среда и в частност на почвите в случаите на употреба на утайки от ПСОВ в селското стопанство;
- Директива за общинските пречиствателни станции за отпадъчни води;
- Директива за продуктите за растителна защита;
- Директива за нитратите;
- Директива за водите за развъждане на риби;
- Директива за комплексното предотвратяване и контрол върху замърсяването;
- Директива за сериозните аварии;
- Директива за емисионни ограничения и качествени цели за заустване на опасни вещества;
- Директива относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологични щети;
- Директива относно оценката и управлението на риска от наводнения;
- Директива за предаване и приемане на отпадъци – резултат от корабоплаване;
- Директива относно депониране на отпадъци.

1. Източници на информация.

Програмата от мерки е изготвена, като са взети пред вид следните документи, данни и разработки:

- наличните в БДЧР Планове, програми и стратегии, имащи отношение към опазването на водите, подробно представени в Раздел VIII на ПУРБ;
- статистически данни от 1998 г. до 2007 г. от издадените годишници на НСИ;
- информация от други институции за мерки и проекти, имащи отношение към водите;
- информация за проекти, които ще бъдат финансирани по Оперативните програми, ПУДООС, международни програми и др.;
- доклади на РИОСВ за състоянието на околната среда за 2008 г.;
- Годишни доклади за изпълнението на условията по КПКЗ;
- Генерални планове на пристанищата;
- информация от разрешителните за водоползване;
- резултати от извършената контролна дейност;
- проект “Повишаване капацитета на БДЧР за изготвяне на пилотна Програма от мерки за крайбрежни водни тела в риск – Варненски и Бургаски заливи”;

- проект на Световната банка “Бележки от политиката за ограничаване на замърсяването на крайбрежието в Черноморски регион”;
- проект по ОПОС “Разработване на Планове за управление на речните басейни”;
- Туининг проект “ Укрепване на административния капацитет на органите за управление на водите за прилагане на икономическите инструменти за управление на водите съгласно РДВ 2000/60/ЕС”;
- Проект на плана за стопанисване на БДЧР за периода 2010 – 2012 г.;
- интернет публикации от официални сайтове на институциите;
- друга информация, събрана и обобщена в процеса на подготовката на Плана.

2. Законова рамка и съдържание.

Програмата от мерки в Плана е разработена в изпълнение изискванията на чл.157, т. 8 от Закона за водите и съдържа основни и допълнителни мерки, представени в таблици 1 и 2.

I. Основни мерки.

а) списък на мерките, необходими за прилагането на нормативните актове за опазване на водите.

Това са мерки, залегнали в нормативните актове на Република България, които хармонизират специфичните европейски директиви в областта на водите с националното законодателство и осигуряват максимално съответствие между провежданата национална политика в управление на водите и възприетите принципи на устойчива политика за водите на Европейската общност. Мерките включват: изграждане и стопанисване на съоръжения и инфраструктура за опазване на водите, провеждане на мониторинг, стопанисване на водите и съоръженията за тяхното добиване, вкл. изготвяне оценка на експлоатационните ресурси на подземни води, намаляване на замърсяването от дифузни източници и отстраняване на екологични щети.

Проучванията, одобряването и разрешаването на инвестиционни предложения, имащи отношение към ПУРБ, е необходимо да бъдат съобразявани с:

- режимите на защитените територии, определени със Закона за защитените територии, заповедите за обявяването им и с утвърдените планове за управление;
- режимите на защитените зони, определени със заповедите по чл. 12, ал. 6 от Закона за биологичното разнообразие;
- режимите на зоните за защита на водите, определени по чл. 119 а от Закона за водите;
- изискванията за здравна защита на селищната среда.

б) доклад за действията и списък на:

- мерките, които осигуряват прилагане на принципа за по-пълно възстановяване на разходите за водни услуги, включително и за ресурса и опазване на околната среда.

Ценообразуването на свързаните с водата услуги е ефективен инструмент за стимулиране на опазването на водите и постигане на екологичните цели на РДВ 2000/60/ЕС и включва следните принципи:

- “Замърсителят плаща” - замърсителят плаща разходите за мерките, за предотвратяване, ограничаване и намаляване на замърсяването, както и за възстановяване на вредите;
- “Водата плаща водата” - такси за водоползване и ползване на водни обекти - това са както ползи за финансиране на водния сектор, така и ползи, свързани с промяна на манталитета на потребителите на вода, за да възприемат водата като ценен ресурс, който има обществена стойност. Основна промяна в това отношение е определянето на единни цени на национално или басейново ниво на управление на водите.

В анализа за възстановяване на разходите за водни услуги са включени мерките за отвеждане и пречистване на отпадъчни води, ремонт и реконструкция на водоснабдителните системи.

- мерки за подпомагане на ефективното и устойчивото използване на водите за постигане на целите за опазване на околната среда.

Това са административните мерки, свързани с устойчивото развитие и управление на дейностите по опазване и съхранение на водните ресурси, в това число мерки за контрол, мониторинг на водите, разрешителен режим и др.

в) списък на мерките за опазване на водите за питейно-битово водоснабдяване, включително мерките за опазване на качеството им, с оглед намаляване на степента на пречистване за получаване на води с питейни качества.

Мерките включват: изграждане и преучредяване на СОЗ, изграждане на канализация и ПСОВ за населени места, попадащи в пояс II на СОЗ.

г) списък на мерките за регулиране на водоземанията на пресни повърхностни и подземни води.

Мерките включват: издаване на разрешителни за водоземане с отчитане на приоритетите и осигуряване на минимално допустим отток в реките (екологичен минимум) и оценка на експлоатационните ресурси на подземните води.

д) списък на мерките за:

- регулиране на емисиите чрез определяне на забрани за въвеждане на замърсители от точкови източници на замърсяване или изисквания за издаване на разрешителни и техния периодичен преглед и актуализация. Мерките са свързани с изграждане, реконструкция и разширение на съоръжения и инфраструктура за опазване на водите (канализация и ПСОВ за населени места и промишлени предприятия).

- определяне на забрани за въвеждане на замърсители от дифузни източници на замърсяване и мерки за предотвратяване или регулиране на замърсяването. Мерките са свързани с прилагане на добри земеделски практики и закриване и рекултивация на депа за отпадъци, изграждане на канализация и ПСОВ за населени места.

- предотвратяване и намаляване на всички други значителни неблагоприятни въздействия върху състоянието на водите. Мерките са насочени към поддържане на потенциално опасните хидротехнически съоръжения.

е) описание на случаите на разрешено пряко отвеждане на замърсители в подземните води.

Технологично реинжектиране на води в малм-валанжски водоносен хоризонт, съпътстващи нефтените залежи във водонаситената част на находище Тюленово.

Отделените чрез сепарация на нефта попутни нефтени води се събират в събирателно-нагнетателен пункт. От резервоара, чрез помпена станция водите се подават в разположени под терена тръбопроводи, отвеждащи до сондажи за реинжектиране под налягане. Дълбочината от повърхността на интервала за реинжектиране е в порядъка 370 до 400 м. и се извършва в напукани и окарстени варовици и доломити с обща дебелина около 650 м. Водното тяло е екранирано от долу от глинести варовици, аргелити и алевролити със средно-юрска възраст, а от горе от мергели, глинести варовици, глини и пясъчници с възрасти горна креда и палеоген с обща дебелина около 250 м.

Реинжектираните води съдържат само вещества с природен произход, характерни за попутните нефтени, високо минерализирани, хлоридо-натриеви, сулфидни подземни води в районите на находищата на нефт.

ж) списък на мерките за предотвратяване замърсяването на водите с приоритетни вещества. Мерките включват изграждане на ГПСОВ и ПСОВ за производствени отпадъчни води, провеждане на собствен мониторинг на заустваните отпадъчни води.

з) списък на мерките за предотвратяване или намаляване въздействието на аварийни замърсявания в резултат от наводнения. Мерките са насочени към поддържане на потенциално опасните хидротехнически съоръжения.

и) списък на мерките за водните тела, за които данните от мониторинга или други данни показват, че целите за опазване на околната среда за дадено водно тяло не могат да бъдат постигнати чрез предвидените мерки и/или в поставения срок, както и изследване на причините

за възможното неизпълнение.

Такива мерки ще бъдат предвидени след получаване на резултати от мониторинга и оценката на изпълнението на Програмата от мерки в ПУРБ.

II. Допълнителни мерки, които се прилагат към основните мерки за постигане на целите за опазване на околната среда.

Допълнителните мерки се прилагат към основните за постигане на целите и могат да бъдат: законодателни; административни, икономически и/или финансови, споразумения в областта на околната среда, за контрол на емисиите, възстановяване и създаване на влажни зони, контрол на водоземането, насърчаване на използването на водоспестяващи технологии в земеделието, промишлеността, бита и в районите, засегнати от засушаване, ефективно и повторно използване на водите в промишлеността.

За района на басейново управление са предложени като подходящи следните групи допълнителни мерки.

а) законодателни мерки - определяне на квоти и временни забрани за улов на риба, изграждане, възстановяване и поддържане на защитни съоръжения, осигуряване проводимостта на речните корита, ограничаване на добива на инертни материали и провеждане на противоерозионни мероприятия и др.;

б) административни мерки – провеждане на контрол върху водоземането и заустването, осигуряването на екологичния отток, спазване на условията в разрешителните, прилагането на препарати за растителна защита, контрол върху браконьерството и дънното тралиране и провеждане на мониторинг в Черно море;

в) икономически и/или финансови мерки – прилагане на регулаторни механизми за осъществяване на политика на разходите за водоземане с цел пестеливо използване на водите за различни цели;

г) мерки за контрол на емисиите;

д) кодекси за добра практика;

е) възстановяване и създаване на влажни зони;

ж) мерки за контрол на водоземането;

з) мерки за управление на потреблението, включително насърчаване на използването на водоспестяващи технологии в земеделието, промишлеността и бита, в районите, засегнати от засушаване – възстановяване на първоначалния обем на язовири и тяхната поддръжка, обновяване и доизграждане на напоителни системи и въвеждане на капково напояване;

и) обезсоляващи инсталации;

й) проекти за възстановяване или реконструкция – ремонт и реконструкция на водоснабдителните системи;

к) образователни проекти;

л) проучвателни, развойни и демонстрационни проекти;

м) други мерки – залесяване на голи площи и стопанисване на горите във вододайните зони, премахване на бентове, изграждане на рибни проходи и др.;

н) мерки за предотвратяване замърсяването на морските води – контрол на дейностите по събирането и транспортирането на корабни отпадъци и отпадъчни води, осигуряване на оборудване за ликвидиране на локални замърсявания, изхвърляне на драгажни маси на определени за целта места, и др.

След извършване на Екологична оценка (ЕО) и оценка за съвместимост (ОС) на ПУРБ са предложени следните смекчаващи и компенсиращи мерки, които трябва да бъдат съобразявани при изпълнение на Програмата от мерки:

- да бъде избран най-подходящият вариант за реализирането на мерките, в т.ч. изграждането на нови ПСОВ и избор на място на заустване извън границите на природните местообитания и местообитанията на видове, предмет на опазване в тях, както и местата на тяхното размножаване;

- да не се допускат нови корекции в участъци от реките, попадащи в границите на Natura 2000 зони извън регулациите на населените места. Дейностите по поддържането на съществуващи в зоните корекции, за които има съществени причини да бъдат запазени (защита на селища и земеделски земи от наводнения) да се извършва извън периодите за размножаване на хидробионтите и извън участъците за мръстене.

- да се изисква от инвеститорите в защитените зони, в които изграждането на ВЕЦ е допустимо от Плана, провеждане на предварителен едногодишен мониторинг върху количеството и качеството на водите, хидробионтите и природните местообитания в речните участъци с дължина около 1 км над водохващането и под заустването при ВЕЦ, който да бъде използван за оценка в рамките на процедурите по ОВОС и ОС.

- да се изисква от инвеститорите в защитените зони, в които добива на строителни материали е допустимо от Плана, провеждане на предварителен едногодишен мониторинг върху количеството и качеството на водите, хидробионтите и природните местообитания в речните участъци над и под площадката за добив на строителни материали, който да бъде използван за оценка в рамките на процедурите по ОВОС и ОС;

- предвидените с допълнителните мерки байпасни връзки да се проектират и изпълнят в зависимост от биологичните особености на конкретните хидробионтни видове, предмет на опазване в съответната зона;

- инвестиционните намерения, планове, програми и проекти, попадащи в защитени територии да бъдат съобразени с режимите на конкретните защитени територии, регламентирани със заповедите им за обявяване и плановете за управление.

Необходимо е при прилагането на ПУРБ да се спазват и следните условия:

- при почистване на крайречната естествена растителност, представляваща природно местообитание, да не се допуска изсичането ѝ;

- при съгласуването/разрешаването на изграждането на ВЕЦ да е проучено и изяснено минималното количество воден отток на реката, необходимо за поддържане на биоразнообразието в крайречните и водните екосистеми, влажни зони и др.;

- при изграждането на ВЕЦ максимално да се запазва съществуващата растителност;

- да не се извършват реконструкции в речни участъци за които е установено, че е съсредоточено размножаването на риби от даден вид или видове;

- да се прилагат добри практики при дейности за укрепване на речните брегове и дъна, съобразени със съвременните технологии и материали, което ще окаже положително въздействие за запазване на местообитания и създаване на нови.

Програмата от мерки в ПУРБ отчита някои от важните проблеми, които трябва да бъдат решени, като измененията на климата, опустиняването на земите, намаляването на водните ресурси, възникването на метеорологични явления с непредвидими последици.

Предложените в ПУРБ мерки са съобразени с приоритетите за водоползване:

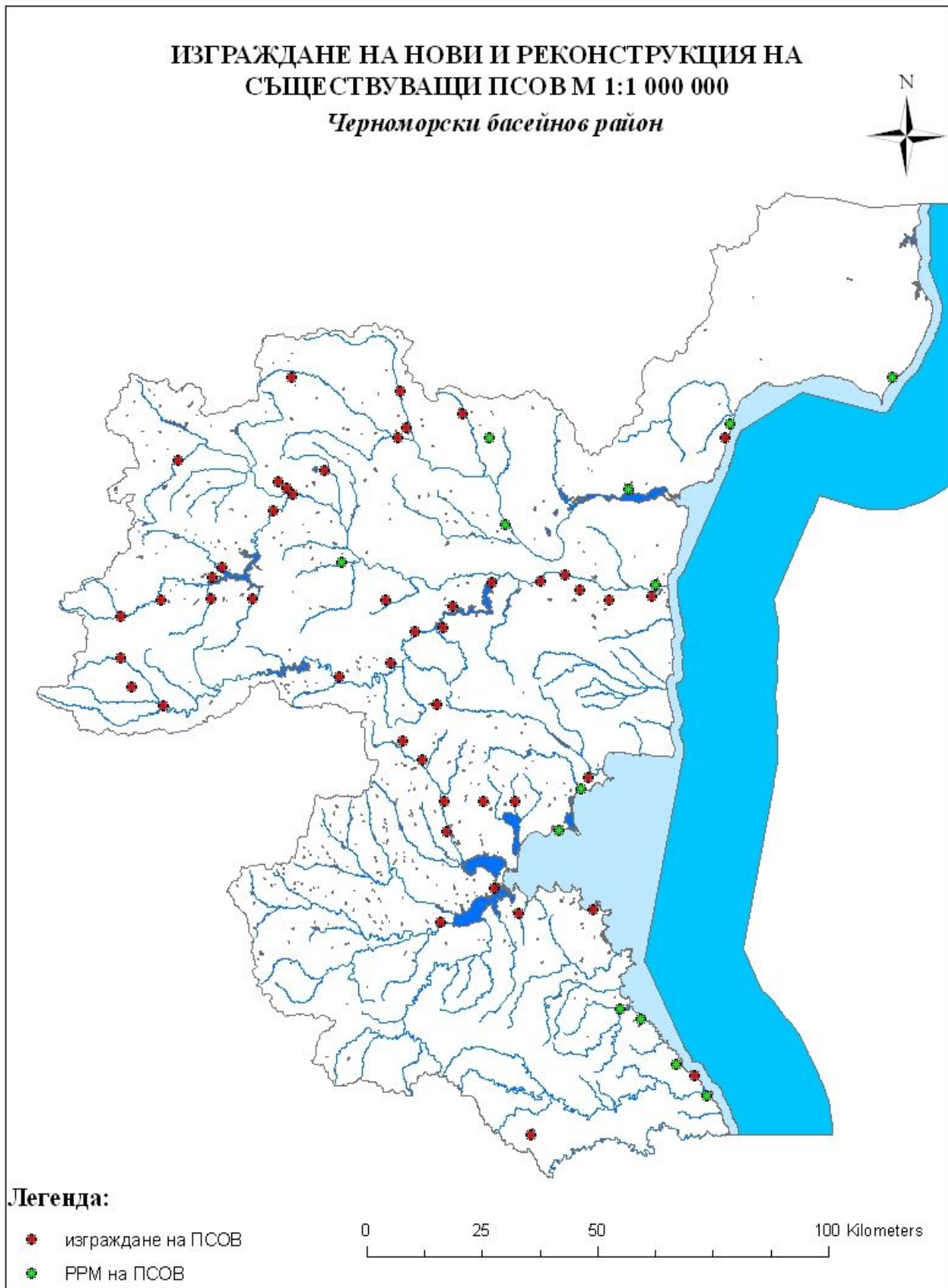
- водоснабдяването на населението като първи приоритет – изграждане на СОЗ за питейни водоизточници, реконструкция на водопреносната мрежа и др.;

- напояването като следващ по значимост приоритет – обновяване и доизграждане на напоителни системи, използване на пестящи вода технологии (капково напояване);

- водоснабдяване за промишлеността – въвеждане на технологии за ефективно използване на водите.

Включените в програмата основни и допълнителни мерки (Приложение VII-2) за постигане на целите за опазване на водите са многофункционални. Те се отнасят не само за отделното водно тяло, а цялят постигането на интегриран ефект.

На фиг. 1 са представени мерките, свързани с изграждане на нови и реконструкция на съществуващи ПСОВ на територията на Черноморския басейнов район.

фиг. 1

**Хармонизация на националното законодателство в областта на водите с европейското
Мерки за Черноморски басейнов район**

Законодателство на Европейската Общност	Законодателство на Република България	Мерки
<p align="center">Рамкова Директива за водите (2000/60/ЕС)</p> <p align="center">Директива за определяне на стандарти за качество на околната среда в областта на политиката за водите (2008/105/ЕО)</p>	<p>Закон за водите (ДВ, бр.91 / 2002 г., посл. изм., бр. 82 / 2009 г.)</p>	<p><u>Основни</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мониторинг и оценка на програмата от мерки към ПУРБ. 2. Провеждане на контролен и оперативен мониторинг. 3. Провеждане на собствен мониторинг. 4. Изграждане, възстановяване, стопанисване и експлоатация на мониторингови пунктове. 5. Одържавяване на водоземни съоръжения за минерални води. 6. Стопанисване водоземни съоръжения за минерални води. 7. Оценка на експлоатационните ресурси на подземни води. 8. Осигуряване на минимално допустим отток в реките (екологичен минимум). 9. Актуализация на ПУРБ. 10. Информирание на широката общественост. <p><u>Допълнителни</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Контрол на водоземанията. 2. Проучване на възможностите за проектиране на нови резервоари за съхраняване на повърхностни води в речните басейни с ниска степен на използваемост /под 10 – 15 %/ на годишния отток . 3. Разработване на научно обосновани норми за разход на вода за поливни нужди за целите на издаване на разрешителните за водоземане 4. Контрол на екологичния отток. 5. Контрол при изпускане на води от ХТС. 6. Контрол върху спазване условията от разрешителните за заустване и при необходимост – преразглеждане на условията. 7. Изготвяне балнеологична оценка на минерални води. 8. Възстановяване първоначалния обем на язовир. 9. Поддържане на язовир. 10. Изграждане обезсоляващи инсталации на морски води за

		<p>питейни цели.</p> <ol style="list-style-type: none"> 11. Обновяване и доизграждане на напоителни системи. 12. Изграждане на водоспестяваща система за капково напояване. 13. Проучване и оценка на причините за лошото състояние на водите. 14. Проучване и оценка на потенциала за използване на подводните вливания на сладки води в Черно море и езерата 15. Разработване на класификационна система за преходни води 16. Разработване на единна методика за определяне на екологичния минимум. 17. Разработване на фискални преференции на национално ниво за въвеждане на механизми и практики за водна ефективност 18. Разработване на адекватна ценова политика за пълно възстановяване на разходите за постигане на целите на ПУРБ 19. Разработване на адекватна ценова политика с отчитане на принципа "замърсителят плаща" при настъпване на замърсяване и / или причиняване на екологични щети.
<p>Директива за управление качеството на водите за къпане (76/160/ЕС) Ще бъде заменена от Директива 2006/7/ЕС след 31.12.2014 г.</p>	<p>Наредба № 5 за управление качеството на водите за къпане (ДВ, бр. 53 / 2008 г.)</p>	<p>Основни</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Изграждане на ПСОВ. 2. Разширение, реконструкция и модернизация на ПСОВ. 3. Изграждане на отвеждащ колектор за битови отпадъчни води за премахване заустването в зоната на съществуващо и перспективно ползване на водите. 4. Изграждане на дълбоководно заустване. <p>Допълнителни</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Провеждане образователни програми и информиране на широката общественост.
<p>Директива за местообитанията (92/43/ ЕС) Директива за птиците (79/409/ЕС)</p>	<p>Закон за биологичното разнообразие (ДВ, бр. 77 / 2002 г.) Закон за защитените територии (ДВ, бр.133 / 1998 г.) Закон за рибарството и аквакултурите</p>	<p>Допълнителни</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Възстановяване и поддържане на водния режим на заливна гора. 2. Поддържане на водно ниво в сладководно блато. 3. Поддържане на хидрологичния режим в защитена територия. 4. Отстраняване на част от тръстиката и създаване на открити водни площи. 5. Разширяване на стари и създаване на нови водни площи сред

	<p>(ДВ, бр. 41 / 2001 г.) Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони (ДВ, бр. 73 / 2007 г.)</p>	<p>масивите от водолюбива растителност. 6. Повишаване на водното ниво във влажна зона. 7. Ограничаване еутрофикацията във влажна зона. 8. Подобряване на хидрологичния режим на влажна зона. 9. Възстановяване и консервация на местообитания и видове с европейска значимост. 10. Опазване и поддържане на местообитанията. 11. Изграждане на рибен проход, премахване на бентове. 12. Провеждане образователни програми и информиране на широката общественост.</p>
<p>Директива за защита на подземните води от замърсяване и влошаване 80/68/ЕЕС изменена с Директиви 91/692/ЕЕС и 2006/118/ЕС Директива за питейните води (98/83/ЕС)</p>	<p>Наредба № 1 за проучването, ползването и опазването на подземните води (ДВ, бр.87 / 2007 г.) Наредба № 3 за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците за минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (ДВ, бр. 88 / 2000 г.) Наредба № 9 за качеството на водата, предназначена за питейно-битови цели (ДВ, бр. 30 / 2001 г.) Наредба № 12 за качествените изисквания към повърхностните води, предназначени за питейно-битово водоснабдяване</p>	<p>Основни 1. Изграждане на СОЗ около водоземно съоръжение за питейни нужди от подземни води. 2. Изграждане на ПСОВ в пояс II на СОЗ при водоизточник за питейни нужди от повърхностни води. 3. Изграждане на канализация в пояс II на СОЗ при водоизточник за питейни нужди от повърхностни води. 4. Изграждане на СОЗ при водоизточник за питейни нужди от повърхностни води. 5. Преучредяване на СОЗ около водоизточниците за питейни нужди от повърхностни води.</p> <p>Допълнителни 1. Реконструкция на помпена станция (ПС) за питейни води. 2. Реконструкция на напорен водопровод от ПС до водоем. 3. Реконструкция на водоем. 4. Основен ремонт на водоснабдителни обекти и водопроводната мрежа. 5. Ремонт и реконструкция на водопроводната мрежа. 6. Основен ремонт на водопроводната мрежа. 7. Ремонт на водопроводната мрежа. 8. Провеждане образователни програми и информиране на широката общественост. 9. Залесяване на голи площи във вододайната зона на питеен водоизточник от повърхностни води. 10. Стопанисване на горите във вододайната зона на питеен водоизточник от повърхностни води.</p>

	(ДВ, бр. 63 / 2002 г.)	
Директива за оценката на въздействието върху околната среда (2003/35/ЕС)	<p>Закон за опазване на околната среда (ДВ, бр. 91 / 2002 г., изм.и доп. Бр. 77 / 2005 г.)</p> <p>Наредба за условията и реда за извършване на оценка на въздействието върху околната среда (ДВ, бр. 25 / 2003 г.)</p> <p>Наредба за условията и реда за извършване на екологична оценка на планове и програми (ДВ, бр. 57/ 2004 г.)</p>	1. Одобряване на инвестиционни предложения/планове, програми или проекти, за които се изисква ОВОС/ЕО (по реда на Закона за опазване на околната среда) и оценка на съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитени зони (по реда на Закона за биологичното разнообразие) само след произнасяне с акт за съгласуване от компетентните органи по околна среда и при съобразяване с препоръките от извършените оценки.
Директива за изискванията за опазване на околната среда и в частност на почвите в случаите на употреба на утайки от ПСОВ в селското стопанство (86/278/ЕС)	<p>Закон за управление на отпадъците (ДВ, бр. 86/ 2003 г., изм. и доп. бр. 77/ 2005 г.)</p> <p>Наредба за реда и начина за оползотворяване на утайки от пречистването на отпадъчни води чрез употребата им в земеделието (ДВ, бр.112/2004 г.)</p>	1. Проучване на възможностите за използване на утайките от ПСОВ за селското стопанство.
Директива за пречиствателните станции за отпадъчни води от населени места (91/271/ ЕС) изменена с Директива 98/15/ЕЕС	<p>Наредба № 6 за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти (ДВ, бр. 97/ 2000 г., изм. и доп. ДВ, бр. 24/ 2004 г.)</p> <p>Наредба № 7 за условията и реда за заустване на производствени отпадъчни води в канализационните системи на населените места</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Изграждане на ПСОВ. 2. Доизграждане на ПСОВ. 3. Разширение, реконструкция и модернизация на ПСОВ. 4. Изграждане на канализация. 5. Доизграждане на канализация. 6. Изграждане на канална помпена станция и тласкател към ПСОВ.

	(ДВ, бр. 98/ 2000 г.) Наредба № 10 за издаване на разрешителни за заустване на отпадъчни води във въдни обекти и определяне на индивидуалните емисионни ограничения на точковите източници на замърсяване (ДВ, бр. 66/ 2001 г.)	
Директива за продуктите за растителна защита (91/414/ ЕС) изменена с Директива 93/71/ЕС	Закон за защита от вредното въздействие на химичните вещества и препарати (ДВ, бр. 10/ 2000 г., изм. и доп. ДВ, бр. 114/ 2003 г.)	Основни 1. Спазване на условията за съхраняване и транспорт на препарати за растителна защита Допълнителни 1. Контрол върху прилагането на препарати за растителна защита съгласно списъка с разрешените за употреба препарати.
Директива за нитратите (91/676/ ЕС)	Наредба № 2 за опазване на водите от замърсяване с нитрати от земеделски източници (ДВ. бр.27/2008 г.)	Основни 1. Прилагане на добри земеделски практики. 2. Прилагане на добри фермерски практики. Допълнителни 1. Контрол върху прилагането на торове. 2. Провеждане образователни програми и информирание на широката общественост. 3. Проучване и оценка на въздействието на земеползването върху състоянието на повърхностните и подземните води
Директива за местообитанията (92/43/ ЕС) Директива за водите за развъждане на риби (78/659/ЕЕС) изменена от Директива 2006/44/ ЕС Директива за водите за развъждане на черупкови организми	Закон за биологичното разнообразие Наредба № 4 за качеството на водите за рибовъдство и за развъждане на черупкови организми (ДВ, бр.88/2000 г.)	Основни 1. Изграждане на дълбоководно заустване в зоните за перспективно ползване. Допълнителни 1. Провеждане образователни програми и информирание на широката общественост. 2. Провеждане контрол върху браконьерството на забранени и ценни за улов риби. 3. Определяне на квоти за допустим улов на ценни видове риба. 4. Въвеждане на временни забрани за улов: през размножителния период на рибите; за застрашени видове риби; с цел опазване

<p>79/923/ЕЕС изменена от Директива 2006/113/ ЕС</p>		<p>на популацията</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Зарибяване и други мероприятия за подкрепа устойчивото развитие на рибните ресурси. 6. Оценка на промените в екосистемата, на социалните и икономическите последици вследствие на инвазията от неместни видове в засегнати води. 7. Превантивни мерки срещу инвазия от неместни видове в крайбрежните езера и морските води. 8. Разработване и изпълнение на програми, мерки и планове за действие по възстановяване и опазване на редки и застрашени видове риба, хидробионти и техните местообитания. 9. Провеждане мониторинг и оценка на състоянието на рибните популации. 11. Картиране на възпроизводствените зони на редки полупроходни риби - лупавец (<i>Rutilus frisii</i>), резовска брияна (<i>Alburnus schischkovi</i>), мандренски уклей (<i>Alburnus mandrensis</i>), приморска мряна (<i>Barbus bergi</i>). 12. Мониторинг на популациите на видове риби, попадащи в приложенията на Директива 92/43/ЕС – резовски карагъоз (<i>Alosa bulgarica</i>), приморска мряна (<i>Barbus bergi</i>), мандренски уклей (<i>Alburnus mandrensis</i>), резовска брияна (<i>Alburnus schischkovi</i>), горчивка (<i>Rhodeus amarus</i>).
<p>Директива за комплексното предотвратяване и контрол върху замърсяването (96/61/ ЕС)</p> <p>Директива за сериозните аварии (96/82/ЕС) изменена с Директиви 2003/105/ЕС и 2008/1/ЕО</p>	<p>Закон за опазване на околната среда (ДВ, бр. 91 / 2002 г., изм.и доп. Бр. 77 / 2005 г.) Наредба за условията и реда за издаване на комплексни разрешителни (ДВ, бр. 38/ 2003 г., изм. и поп. ДВ, бр. 4/2006 г.) Наредба за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и за ограничаване на последиците от тях (ДВ, бр. 39 / 2006 г.)</p>	<p>Основни</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Изграждане на ПСОВ за производствени отпадъчни води. 2. Ежегодно актуализиране на аварийните планове на предприятията попадащи в обхвата на Директива 96/82/ЕО <p>Допълнителни</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Контрол изпълнение на условията в решение за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването (КПКЗ) и при необходимост – преразглеждане на условията.

<p>Директива за замърсяването, причинено от някои опасни вещества, зауствани във водната околна среда (76/464/ЕЕС), изменена с Директива 91/692/ЕЕС, изменена с Директива 2006/11/ ЕС(кодифицирана версия), която включва следните дъщерни директиви: - Директива за емисионни ограничения и качествени цели за заустване на опасни вещества (86/280/ЕЕС) - Директива за емисионни ограничения и качествени цели за заустване на живак (82/176/ЕС и 84/156/ЕЕС) - Директива за емисионни ограничения и качествени цели за заустване на кадмий (83/513/ЕЕС) Директива за емисионни ограничения и качествени цели за заустване на хексахлорциклохексан 84/491/ЕЕС</p>	<p>Наредба № 6 за емисионни норми за допустимото съдържание на вредни и опасни вещества в отпадъчните води, зауствани във водни обекти (ДВ, бр.97/2000 г.) Наредба № 7 за условията и реда за заустване на отпадъчни води в канализационните системи на населени места (ДВ, бр. 98 / 2000 г.)</p>	<p><u>Допълнителни</u> 1. Проучване (инвентаризация) на източниците на замърсяване с Cd и Hg в Черноморския басейнов район.</p>
<p>Директива относно екологичната отговорност по отношение на предотвратяването и отстраняването на екологични щети (2004/35/ЕС)</p>	<p>Закон за отговорността за предотвратяване и отстраняване на екологични щети (ДВ, бр.43/2008 г., посл. измен. ДВ, бр. 35 / 2009 г.)</p>	<p><u>Основни</u> 1. Отстраняване на екологични щети. <u>Допълнителни</u> 1. Осигуряване на оборудване за ликвидиране на локални замърсявания в акваторията на Черно море. 2. Изготвяне на план и извършване на мониторинг за качеството на водите в акватория на пристанище. 3. Изготвяне на инструкции с мерки за недопускане</p>

		замърсяването на акваторията на пристанище при товаро-разтоварни дейности.
<p>Директива относно оценката и управлението на риска от наводнения (2007/60/ЕО)</p>	<p>Не е транспонирана в българското законодателство Мерките имат връзка с настоящия ЗВ: Членове от 137 до 146 (ДВ, бр. 91 / 2002 г., посл.изм., бр.92 / 2009 г.) Наредба № 13 / 29.01.2004 г. за техническа експлоатация на язовирните стени и съоръженията към тях (ДВ, бр. 17 / 2004 г.)</p>	<p>Основни</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поддържане на язовирната стена и съоръженията към нея (за значимите и комплексни язовири). 2. Ремонт на потенциално опасен язовир. 3. Поддържане на потенциално опасен язовир. <p>Допълнителни</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Осигуряване проводимостта на речното легло след язовирната стена и предпазване на речното легло срещу изравяне. 2. Изграждане на защитни диги. 3. Възстановяване на защитни диги. 4. Поддържане на съществуваща корекция. 5. Изпълнение на възстановително-поддържащи мероприятия (надграждане на диги). 6. Довършване на корекция. 7. Почистване на речни корита. 8. Бракуване и премахване на бентово съоръжение. 9. Ограничаване и контрол на добива на инертни материали от речното корито. 10. Провеждане на дейности, ограничаващи ерозията в речните тераси вследствие на добив на инертни материали. 11. Провеждане образователни програми и информиране на широката общественост.
<p>Директива за предаване и приемане на отпадъци – резултат от корабоплаване (2000/59/ЕО)</p>	<p>Наредба № 15 за предаване и приемане на отпадъци резултат от корабна дейност и на остатъци от корабни товари (ДВ, бр. 94 / 2004 г., посл. изм. Дв, бр. 28 / 2009 г.)</p>	<p>Основни</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Изхвърляне на драгажни маси в определените за това райони в Черно море. <p>Допълнителни</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Запълване на задкейовите пространства с драгажни маси при строителство на пристанища. 2. Контрол на дейности по предаване и транспортиране на нефтосъдържащи отпадъци 3. Контрол на дейности по събиране и транспортиране на корабни отпадъчни води. 4. Контрол на дейности по събиране и транспортиране на

		<p>корабни и битови корабни отпадъци.</p> <ol style="list-style-type: none"> 5. Контрол за ограничаване на замърсяването с нефт и/или нефтоводни смеси. 6. Контрол за ограничаване на замърсяването от кораби превозващи течни вещества в наливно състояние. 7. Контрол за ограничаване на замърсяването от кораби превозващи вредни вещества в опакован вид. 8. Прилагане на добри практики свързани с обработването и изхвърлянето на отпадъци, включително корабни отпадъци.
<p>Директива за създаване на рамка за действие на Общността в областта на политиката за морска среда (Рамкова директива за морската стратегия) (2008/56/ЕС)</p>	<p>Не е транспонирана в българското законодателство На този етап България е поела ангажимент да изпълни Стратегическия план за действие на Черно море (BS SAP), подписан през м. април 2009 г. от черноморските страни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Изграждане на ПСОВ. 2. Разширение, реконструкция и модернизация на ПСОВ. 3. Провеждане контрол върху браконьерството на забранени и ценни за улов риби. 4. Определяне на квоти за допустим улов на ценни видове риба. 5. Въвеждане на временни забрани за улов: през размножителния период на рибите; за застрашени видове риби; с цел опазване на популацията 6. Зарибяване и други мероприятия за подкрепа устойчивото развитие на рибните ресурси. 7. Оценка на промените в екосистемата, на социалните и икономическите последици вследствие на инвазията от неместни видове в засегнати води. 8. Превантивни мерки срещу инвазия от неместни видове в крайбрежните езера и морските води. 9. Разработване и изпълнение на програми, мерки и планове за действие по възстановяване и опазване на редки и застрашени видове риба, хидробионти и техните местообитания. 10. Провеждане мониторинг и оценка на състоянието на рибните популации. 11. Контрол на дънното тралиране. 12. Проучване на възможностите и внасяне на зарибителен материал, произведен в изкуствени условия с цел подпомагане на дивите популации на редки видове от черноморската ихтиофауна - лаврак (<i>Dicentrarchus labrax</i>), черноморски калкан (<i>Psetta maxima</i>), писия (<i>Platichthys flesus luscus</i>), Морюна (<i>Huso huso</i>), пъструга (<i>Acipenser stellatus</i>),

<p>Директива относно депониране на отпадъци (1999/31/ЕО)</p>	<p>Наредба № 7 за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръжения за третиране на отпадъци (ДВ, бр. 81 / 2004 г.) Наредба № 8 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (ДВ, бр. 83 / 2004 г.)</p>	<p>европейска речна змиорка (<i>Anguilla anguilla</i>).</p> <p>Основни</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Закриване и рекултивация на общинско депо с преустановена експлоатация. 2. Закриване и рекултивация на депо за производствени отпадъци. 3. Закриване и рекултивация на депо за неопасни отпадъци.
--	---	--

Мерки в ПУРБ на Черноморски басейнов район съгласно изискванията на раздел V и VI на ЗВ

ЗВ	СЪДЪРЖАНИЕ	МЕРКИ
<p>Чл.157, т.8, а) съгласно Чл.156н, (2), т. 1</p>	<p>Списък на мерките, необходими за прилагането на нормативните актове за опазване на водите.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Изграждане на СОЗ около водоземно съоръжение за питейни нужди от подземни води. 2. Изграждане на СОЗ при водоизточник за питейни нужди от повърхностни води. 3. Изграждане на ПСОВ. 4. Изграждане на канализация. 5. Изграждане на дълбоководно заустване. 6. Изграждане на ПСОВ за производствени отпадъчни води. 7. Отстраняване на екологични щети. 8. Ежегодно актуализиране на аварийните планове на предприятията попадащи в обхвата на Директива 96/82/ЕО 9. Прилагане на добри земеделски практики. 10. Прилагане на добри фермерски практики. 11. Закриване и рекултивация на депа за производствени отпадъци. 12. Закриване и рекултивация на депа за неопасни отпадъци. 13. Реконструкция и модернизация на депо за драгажни утайки. 14. Поддържане на язовирната стена и съоръженията към нея (за значимите и комплексни язовири). 15. Осигуряване проводимостта на речното легло след язовирната стена и предпазване на речното легло срещу изравяне. 16. Мониторинг и оценка на програмата от мерки в ПУРБ. 17. Провеждане на контролен и оперативен мониторинг. 18. Провеждане на собствен мониторинг. 19. Изграждане, възстановяване, стопанисване и експлоатация на мониторингови пунктове. 20. Одържавяване на водоземни съоръжения за минерални води. 21. Стопанисване на водоземни съоръжения за минерални води. 22. Оценка на експлоатационните ресурси на подземни води. 23. Одобряване на инвестиционни предложения/планове, програми или проекти, за които се изисква ОВОС/ЕО (по реда на Закона за опазване на околната среда) и оценка на съвместимостта с предмета и целите на опазване на защитени зони (по реда на Закона за

		<p>биологичното разнообразие) само след произнасяне с акт за съгласуване от компетентните органи по околна среда и при съобразяване с препоръките от извършените оценки.</p> <p>24. Актуализация на ПУРБ.</p> <p>25. Информирание на широката общественост.</p>
<p>Чл.157, т.8, б) съгласно Чл.156н, (2), т. 2 и т. 3</p>	<p>Доклад за действията и списък на:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мерките, които осигуряват прилагане на принципа за по-пълно възстановяване на разходите за водни услуги, включително и за ресурса и опазване на околната среда; - мерките за подпомагане на ефективното и устойчивото използване на водите за постигане на целите за опазване на околната среда по раздел III. 	<p>Осигуряване на адекватна ценова политика, стимулираща потребителите за ефективно използване на водите чрез изготвяне на тарифа за таксите, която да отчита възстановяването на разходите във водния сектор.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Разработване на адекватна ценова политика за пълно възстановяване на разходите за постигане на целите на ПУРБ 2. Разработване на адекватна ценова политика с отчитане на принципа "замърсителят плаща" при настъпване на замърсяване и / или причиняване на екологични щети. 1. Провеждане на контролен и оперативен мониторинг. 2. Провеждане на собствен мониторинг. 3. Провеждане на проучвателен мониторинг (чувствителни и уязвими зони, зони за рибни видове и черупкови организми, за ефекта от климатични промени, за ефекта от инвазивни видове, на седименти, хидробионти). 4. Изграждане, възстановяване, стопанисване, експлоатация на мониторингови пунктове 5. Работа на Басейновия съвет. 6. Институционално развитие и укрепване на административния капацитет. 7. Мониторинг и оценка на Програмата от мерки.
<p>Чл.157, т.8, в) съгласно Чл.156н, (2), т. 4</p>	<p>Списък на мерките за опазване на водите за питейно-битово водоснабдяване, включително мерките за опазване на качеството им, с оглед намаляване на степента на пречистване за получаване на води с питейни качества.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Изграждане на СОЗ около водоземно съоръжение за питейни нужди от подземни води. 2. Изграждане на ПСОВ в пояс II на СОЗ при водоизточник за питейни нужди от повърхностни води. 3. Изграждане на канализация в пояс II на СОЗ при водоизточник за питейни нужди от повърхностни води. 4. Изграждане на СОЗ при водоизточник за питейни нужди от повърхностни води. 5. Преучредяване на СОЗ около водоизточниците за питейни нужди от

		повърхностни води.
<p>Чл.157, т.8, г) съгласно Чл.156н, (2), т. 5 и т. 6</p>	<p>Списък на мерките за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - регулиране на водовземанията на пресни повърхностни и на подземни води, завиряване на пресни повърхностни води, което включва: <ul style="list-style-type: none"> а) издаване на разрешителни за водовземане; б) вписване на разрешителните по буква "а" в регистрите по чл. 182 и 183; в) периодичен преглед и актуализация на регулирането; - регулиране на изкуственото подхранване на подземните води, което включва: <ul style="list-style-type: none"> а) издаване на разрешително за изкуствено подхранване на подземните води; б) периодичен преглед и актуализация на регулирането; с посочване на регистрите на разрешителните за водовземане и на случаите, в които водовземането или завиряването нямат значимо въздействие върху състоянието на водите 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Оценка на експлоатационните ресурси на подземни води. 2. Издаване на разрешителни с отчитане на приоритетите. 3. Осигуряване на минимално допустим отток в реките (екологичен минимум). <p>В този план не се предвижда такава дейност</p>
<p>Чл.157, т.8, д) съгласно Чл.156н, (2), т. 7 и т. 8 и т. 9</p>	<p>Списък на мерките за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - регулиране на емисиите чрез определяне на забрани за въвеждане на замърсители от точкови източници на замърсяване или изисквания за издаване на разрешителни и техния периодичен преглед и актуализация; 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Изграждане на ПСОВ. 2. Доизграждане на ПСОВ. 3. Разширение, реконструкция и модернизация на ПСОВ. 4. Изграждане на канализация. 5. Доизграждане на канализация. 6. Изграждане на канална помпена станция и тласкател към ПСОВ. 7. Изграждане на отвеждащ колектор за битови отпадни води за премахване заустване в зоната на съществуващо и перспективно ползване на водите. 8. Изграждане на дълбоководно заустване. 9. Изграждане на ПСОВ за производствени отпадъчни води.

	<p>- определяне на забрани за въвеждане на замърсители от дифузни източници на замърсяване и мерки за предотвратяване или регулиране на замърсяването, включително чрез въвеждане на изисквания за случаите, когато такива не са регламентирани в националното законодателство, както и техния периодичен преглед и актуализация;</p> <p>- мерки за предотвратяване и намаляване на всички други значителни неблагоприятни въздействия върху състоянието на водите, установени при прегледа по чл. 156з, т. 2 с цел осигуряване на съвместимост между хидроморфоложките условия във водните тела и постигането на изискваното екологично състояние или добрия екологичен потенциал за водните тела, определени като изкуствени или силно модифицирани;</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прилагане на добри земеделски практики. 2. Прилагане на добри фермерски практики. 3. Закриване и рекултивация на общинско депа с преустановена експлоатация. 4. Закриване и рекултивация на депа за производствени отпадъци. 5. Закриване и рекултивация на депа за неопасни отпадъци. 6. Реконструкция и модернизация на депо за драгажни утайки. 7. Изграждане на канализация и ПСОВ с цел опазване на подземните води <ol style="list-style-type: none"> 1. Поддържане на язовирната стена и съоръженията към нея (за значимите и комплексни язовири). 2. Ремонт на потенциално опасен язовир. 3. Поддържане на потенциално опасен язовир.
<p>Чл.157, т.8, е)</p>	<p>Описание на случаите на разрешено пряко отвеждане на замърсители в подземните води в съответствие с чл. 118а, ал. 2,3,4,7 и 9</p>	<p><i>Описание: Технологично реинжектиране на води в малм-валанжски водоносен хоризонт, съпътстващи нефтените залежи във водонаситена част на находище Тюленово.</i></p> <p>Отделените чрез сепарация на нефта, попътни нефтени води се събират в събирателно-нагнетателен пункт. От резервоара, чрез помпена станция водите се подават в разположени под терена тръбопроводи, отвеждащи до сондажи за реинжектиране под налягане. Дълбочината от повърхността на интервала за реинжектиране е в порядъка 370 до 400 м. и се извършва в напукани и окарстени варовици и доломити с обща дебелина около 650 м. Водното тяло е екранирано от долу от глинести варовици, аргелити и алевролити със средно-юрска възраст, а от горе от мергели, глинести варовици, глини и пясъчници с възрасти горна креда и палеоген с обща дебелина около 250 м.</p> <p>Реинжектираните води съдържат само вещества с природен произход, характерни за попътните нефтени, високо минерализирани, хлоридо-</p>

<p>Чл.157, т.8, ж) съгласно Чл.156н, (2), т. 10</p>	<p>Списък на мерките за прекратяване замърсяването на повърхностни води с приоритетни вещества и за постепенно намаляване на замърсяването с други вещества, които могат да възпрепятстват постигането на целите за опазване на околната среда за повърхностните водни тела, определени в чл. 156а;</p>	<p>натриеви, сулфидни подземни води в районите на находищата на нефт.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Изграждане на ГПСОВ. 2. Изграждане на ПСОВ за производствени отпадъчни води. 3. Провеждане на собствен мониторинг на заустените води. 4. Спазване на условията за съхраняване и транспорт на препарати за растителна защита
<p>Чл.157, т.8, з) съгласно Чл.156н, (2), т. 11</p>	<p>Списък на други мерки за предотвратяване на техническите загуби на замърсители и за предотвратяване и/или намаляване въздействието на аварийни замърсявания в резултат от наводнения, които включват:</p> <ol style="list-style-type: none"> а) системи за откриване или предупреждение за такива събития; б) всички подходящи мерки за намаляване на риска за водните екосистеми в случаите на непредвидени аварии. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поддържане на язовирната стена и съоръженията към нея (за значимите и комплексни язовири). 2. Ремонт на потенциално опасен язовир. 3. Поддържане на потенциално опасен язовир.
<p>Чл.157, т.8, и) съгласно Чл.156н, о</p>	<p>Списък на мерките когато данните от мониторинга или други данни показват, че целите за дадено водно тяло не могат да бъдат постигнати чрез предвидените мерки и/или поставения срок, за него се разработва програма, включваща:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. изследване причините; 2. преглед и при необходимост изменение условията на разрешителни; 3. преглед и при необходимост изменение програмата за мониторинг; 4. предприемане на други мерки, включително по-строги индивидуални емисионни ограничения. 	<p>Такива мерки ще бъдат предвидени след получаване на резултати от мониторинга и оценката на изпълнението на Програмата от мерки в ПУРБ.</p>
<p>Чл.157, т.8, к)</p>	<p>Описание на допълнителните мерки</p>	

	<p>1. законодателни мерки; 2. административни мерки;</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Провеждане контрол върху браконьерството на забранени и ценни за улов риби. 2. Контрол на дънното тралиране. 3. Определяне на квоти за допустим улов на ценни видове риба. 4. Въвеждане на временни забрани за улов: през размножителния период на рибите; за застрашени видове риби; с цел опазване на популацията. 5. Контрол изпълнение на условията в решение за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването (КПКЗ). 6. Контрол на екологичния отток. 7. Почистване на речни корита. 8. Изграждане на защитни диги. 9. Възстановяване на защитни диги. 10. Поддържане на съществуваща корекция. 11. Изпълнение на възстановително-поддържащи мероприятия (надграждане на диги). 12. Довършване на корекция. 13. Ограничаване и контрол на добива на инертни материали от речното корито. 14. Провеждане на дейности, ограничавачи ерозията в речните тераси вследствие на добив на инертни материали. 15. Контрол върху спазване условията от разрешителното за заустване. 16. Контрол на водоземанията на повърхностни и подземни води. 17. Провеждане на мониторинг и оценка на състоянието на рибните популации. 18. Контрол върху прилагането на препарати за растителна защита съгласно списъка с разрешените за употреба препарати. 19. Контрол върху прилагането на торове. 20. Контрол при изпускане на води от ХТС. 21. Да се изясни статута и да се узаконят по съответния ред рибарските лодкостоянки.
	<p>3. икономически и/или финансови мерки;</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прилагане на регулаторни механизми за осъществяване на политика на разходите за водоземане с цел пестеливо използване на водите за различните цели. 2. Разработване на фискални преференции на национално ниво за въвеждане на механизми и практики за водна ефективност

	4. мерки за контрол на емисиите;	<ol style="list-style-type: none"> 1. Контрол изпълнение на условията в решение за комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването (КПКЗ). 2. Контрол върху спазване условията от разрешителното за заустване.
	5. кодекси за добра практика;	<ol style="list-style-type: none"> 1. Прилагане на добри земеделски практики. 2. Прилагане на добри фермерски практики. 3. Прилагане на добри практики за запълване на задкейовите пространства с драгажни маси при строителство на пристанища. 4. Прилагане на добри практики свързани с обработването и изхвърлянето на отпадъци, включително корабни отпадъци
	6. възстановяване и създаване на влажни зони;	<ol style="list-style-type: none"> 1. Възстановяване и поддържане на водния режим на заливна гора. 2. Поддържане на водно ниво в сладководно блато. 3. Поддържане на хидрологичния режим в защитена територия. 4. Отстраняване на част от тръстиката и създаване на открити водни площи. 5. Разширяване на стари и създаване на нови водни площи сред масивите от водолюбива растителност. 6. Повишаване на водното ниво във влажна зона. 7. Ограничаване еутрофикацията във влажна зона. 8. Подобряване на хидрологичния режим на влажна зона.
	7. мерки за контрол на водовземането;	<ol style="list-style-type: none"> 1. Контрол на водовземанията на повърхностни и подземни води.
	8. мерки за управление на потреблението, включително насърчаване на използването на водоспестяващи технологии в земеделието, промишлеността и бита, в районите, засегнати от засушаване;	<ol style="list-style-type: none"> 1. Възстановяване първоначалния обем на язовир. 2. Поддържане на язовир. 3. Обновяване и доизграждане на напоителни системи. 4. Изграждане на водоспестяваща система за капково напояване.
	9. обезсоляващи инсталации;	<ol style="list-style-type: none"> 1. Изграждане на обезсоляващи инсталации на морски води за питейни цели.
	10. проекти за възстановяване или реконструкция;	<ol style="list-style-type: none"> 1. Реконструкция на помпена станция (ПС) за питейни води. 2. Реконструкция на напорен водопровод от ПС до водоем. 3. Реконструкция на водоем. 4. Основен ремонт на водоснабдителни обекти и водопроводната мрежа. 5. Ремонт и реконструкция на водопроводната мрежа.

		<p>6. Основен ремонт на водопроводната мрежа. 7. Ремонт на водопроводната мрежа.</p>
	11. образователни проекти;	<p>1. Провеждане на образователни програми и информиране за: - риболов и браконьерството, - въздействието на инвазивните видове; - икономия на вода, - опазване на Черно море - добри земеделски практики и др.</p>
	12. проучвателни, развойни и демонстрационни проекти;	<p>1. Оценка на промените в екосистемите, на социалните и икономическите последици в следствие на инвазията в засегнатите водни тела. 2. Разработване и изпълнение на програми, мерки и планове за действие по възстановяване и опазване на редки и застрашени видове и техните местообитания. 3. Проучване (инвентаризация) на източниците на замърсяване с Cd и Hg в Черноморския басейнов район. 4. Проучване и оценка на потенциала за използване на подводните вливания на сладки води в Черно море и езерата. 5. Проучване на възможностите за използване на утайките от ПСОВ за селското стопанство. 6. Проучване и оценка на причините за лошото състояние на водите 7. Разработване на класификационна система за преходни води. 8. Проучване на възможностите за проектиране на нови резервоари за съхраняване на повърхностни води в речните басейни с ниска степен на използваемост /под 10 – 15 %/ на годишния отток . 9. Разработване на научно обосновани норми за разход на вода за поливни нужди за целите на издаване на разрешителните за водоземане. 10. Разработване на единна методика за определяне на екологичния минимум. 11. Проучване и оценка на въздействието на земеползването върху състоянието на повърхностните и подземните води 12. Картиране на възпроизводствените зони на редки полупроходни риби - лупавец (<i>Rutilus frisii</i>), резовска брияна (<i>Alburnus schischkovi</i>), мандренски уклей (<i>Alburnus mandrensis</i>), приморска мряна (<i>Barbus bergi</i>).</p>

		<p>13. Проучване на възможностите и внасяне на зарибителен материал, произведен в изкуствени условия с цел подпомагане на дивите популации на редки видове от черноморската ихтиофауна - лаврак (<i>Dicentrarchus labrax</i>), черноморски калкан (<i>Psetta maxima</i>), писия (<i>Platichthys flesus luscus</i>), Моруна (<i>Huso huso</i>), пъструга (<i>Acipenser stellatus</i>), европейска речна змиорка (<i>Anguilla anguilla</i>).</p> <p>14. Мониторинг на популациите на видове риби, попадащи в приложенията на Директива 92/43/ЕС – резовски карагъоз (<i>Alosa bulgarica</i>), приморска мряна (<i>Barbus bergi</i>), мандренски уклей (<i>Alburnus mandrensis</i>), резовска брияна (<i>Alburnus schischkovi</i>), горчивка (<i>Rhodeus amarus</i>).</p>
	<p>13. други мерки</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зарибяване и други мероприятия за подкрепа устойчивото развитие на рибните ресурси. 2. Превантивни мерки срещу инвазия на неместни видове в крайбрежните езера и морските води. 3. Възстановяване първоначалния обем на язовир и използването му като капан за биогеми. 4. Изготвяне балнеологична оценка на минерални води. 5. Залесяване на голи площи във вододайната зона на питеен водоизточник от повърхностни води. 6. Стопанисване на горите във вододайната зона на питеен водоизточник от повърхностни води. 7. Бракуване и премахване на бентово съоръжение 8. Изграждане на рибен проход.
<p>Чл.157, т.8, л)</p>	<p>Описание на мерките по чл. 156п за предотвратяване замърсяването на морските води</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Изхвърляне на драгажни маси в определени за това райони в Черно море 2. Осигуряване на оборудване за ликвидиране на локални замърсявания в акваторията на Черно море. 3. Изготвяне на план и извършване на мониторинг за качеството на водите в акватория на пристанище. 4. Изготвяне на инструкции с мерки за недопускане замърсяването на акваторията на пристанище при товаро-разтоварни дейности. 5. Контрол на дейности по предаване и транспортиране на нефтосъдържащи отпадъци. 6. Контрол на дейности по събиране и транспортиране на корабни отпадъчни води.

		<ol style="list-style-type: none">7. Контрол на дейности по събиране и транспортиране на корабни и битови корабни отпадъци.8. Контрол за ограничаване на замърсяването с нефт и/или нефтоводни смеси.9. Контрол за ограничаване на замърсяването от кораби превозващи течни вещества в наливно състояние.10. Контрол за ограничаване на замърсяването от кораби превозващи вредни вещества в опакован вид.11. Укрепване на бреговата ивица на Черно море.
--	--	---

3. Институционален и инвестиционен анализ на Програмата от мерки.

Предложените мерки в програмата са изготвени на база на списък, отчитащ основните задачи и приоритети, които трябва да бъдат постигнати (Приложение VII-3). Същият е структуриран от експертите на БДЧР, след прекратяване изпълнението на обществена поръчка “Разработване на Национален каталог от мерки и на програми от мерки за подобряване, опазване и поддържане на състоянието на водните тела в Черноморски басейнов район и в Дунавски басейнов район”, част от Проект “Разработване на планове за управление на речните басейни”, финансиран със средства по ОПОС. В резултат на поръчката трябваше да бъде изготвен Национален каталог с единични цени за остойностяване на мерките, както и самата Програма от мерки със съответните анализи – институционален и инвестиционен. В тази връзка задачата беше изпълнена на експертно ниво, като за остойностяване са използвани данни от одобрени проекти за финансиране, инвестиционни програми на различни институции, информация от аналогични приключили проекти и от експерти от други организации (РСРЗ, ОССЗ, Напоителни системи ЕАД, ВиК дружества, РУГ, Геозащита, научни институти и представители на частния бизнес).

В процеса на остойностяване и анализ на мерките от списъка по Приложение VII-3 са направени различни допускания, които детайлно са представени по-долу.

Общата проектна стойност на необходимите средства за изпълнението на Програмата от мерки за повърхностните и подземните води е както следва:

Черноморски район за басейново управление	Мерки за повърхностни водни тела	Мерки за подземни водни тела	Административни мерки	ОБЩО
Основни мерки	609 735 000 €	27 381 000 €	28 960 000 €	666 076 000 €
Допълнителни мерки	179 792 800 €	704 996 000 €	1 867 900 €	886 656 700 €
Всичко:	789 527 800 €	732 377 000 €	30 827 900 €	1 552 732 700 €

3.1. Изграждане на нови и реконструкция на ПСОВ и ГК

Във връзка с изграждането на ПСОВ и канализационни мрежи за населените места трябва да се отбележи, че съществува риск от забавяне на изпълнението на мерките в определените за това срокове както следва:

- за населени места с над 10 000 е.ж. – 31.12.2010 г.;
- за населени места с над 2 000 е.ж. – 31.12.2014 г.

Въпреки поетите ангажименти, поради технически и финансови причини, рискът за неизпълнение за първата група населени места е изключително голям. В тази връзка в МОСВ е изпълнен проект по ОП “ОС”, като е разработен “Подход и методология за подбор на проектите по приоритетна ос 1 на Оперативна програма “Околна среда 2007-2013 г. “ за населени места с над 10 000 е.ж. Направена е оценка на текущото състояние на проектите/проектната готовност, приложен е анализът “разходи-ползи“ и проектите за ПСОВ и ГК са приоритизирани с цел фокусиране на действията върху най-приоритетните. Експертите на БДЧР взеха предвид и състоянието на съответното водно тяло с цел степенуване на приоритетите от гледна точка на ангажиментите и сроковете за постигане на доброто състояние на водните тела до 2015 г. В (Приложения VII-3-а). По аналогичен начин бяха определени приоритетите за населените места с над 2 000 е.ж. (Приложения VII-3-б).

Инфраструктурните проекти за населените места с над 2 000 е.ж. предстои да бъдат прецизирани допълнително с оглед на демографските промени и след отчитане на резултатите от официалното преброяване на населението през 2011 г.

Мерки	Разходи			
	инвестиционни	оперативни	за поддръжка	всичко
ПСОВ за населени места над 10 000 е.ж.	83 880 000 €	51 726 000 €	4 194 000 €	139 800 000 €
ПСОВ за населени места над 2 000 е.ж.	42 852 000 €	26 425 400 €	2 142 600 €	71 420 000 €
ПСОВ за населени места под 2 000 е.ж.	2 106 000 €	1 298 700 €	105 300 €	3 510 000 €
Колектори и ГК за населени места над 10 000 е.ж.	66 065 000 €	0 €	24 435 000 €	90 500 000 €
Колектори и ГК за населени места над 2 000 е.ж.	119 464 500 €	0 €	44 185 500 €	163 650 000 €
Колектори и ГК за населени места под 2 000 е.ж.	6 241 500 €	0 €	2 308 500 €	8 550 000 €
ОБЩО:	320 609 000 €	79 450 100 €	77 370 900 €	477 430 000 €

3.1.1. ПСОВ за населени места над 10 000 е.ж.

- изграждане на 8 нови ПСОВ
- доизграждане на 3 ПСОВ
- ремонт, реконструкция и модернизация на 7 ПСОВ.

Мярката е предвидена като основна за населени места над 10 000 е.ж., които нямат изградена пречиствателна станция или съществуващата е неефективна и не осигурява необходимото пречистване на водите и за които е докладвано пред ЕК, съгласно Програмата за прилагане на Директива 91/271/ЕЕС за пречистване на отпадъчните води от населените места.

3.1.2. ПСОВ за населени места над 2 000 е.ж.

- изграждане на 28 нови ПСОВ
- ремонт, реконструкция и модернизация на 6 ПСОВ.

Мярката е предвидена като основна за населени места между 10 000 и 2 000 е.ж., които нямат изградена пречиствателна станция или съществуващата е неефективна и не осигурява необходимото пречистване на водите и за които е докладвано пред ЕК, съгласно Програмата за прилагане на Директива 91/271/ЕЕС за пречистване на отпадъчните води от населените места.

3.1.3. ПСОВ за населени места под 2 000 е.ж.

- изграждане на 4 нови ПСОВ за населени места попадащи в пояс II-ри на СОЗ
- изграждане на 4 нови ПСОВ за населени места с изградена канализация.

Мярката е предвидена като основна за населени места под 2 000 е.ж., които попадат в пояс II-ри на СОЗ на повърхностни водни обекти или имат частично изградена канализационна система, за които съгласно Директива 91/271/ЕЕС е необходимо да се осигури подходящо пречистване.

Крайният срок за изпълнение на мярката е декември 2014 г.

3.1.4. Колектори и ГК за населени места над 10 000 е.ж.

- доизграждане на ГК за 18 населени места
- изграждане на съоръжения за събиране и отвеждане на отпадъчни води за 4 населени места.

Мярката е предвидена като основна за населени места над 10 000 е.ж., за които съществуващата канализационна мрежа и съответните съоръжения към нея са недостатъчни или липсват и за които е докладвано пред ЕК, съгласно Програмата за прилагане на Директива 91/271/ЕЕС за пречистване на отпадъчните води от населените места.

3.1.5. Колектори и ГК за населени места над 2 000 е.ж.

- доизграждане на канализация за 21 населени места
- изграждане на цялостна канализация за 19 населени места.
- изграждане на съоръжения за събиране и отвеждане на отпадъчни води за 1 населено място.

Мярката е предвидена като основна за населени места между 10 000 и 2 000 е.ж., за които съществуващата канализационна мрежа и съответните съоръжения към нея са недостатъчни или липсват и за които е докладвано пред ЕК, съгласно Програмата за прилагане на Директива 91/271/ЕЕС за пречистване на отпадъчните води от населените места.

3.1.6. Колектори и ГК за населени места под 2 000 е.ж.

- изграждане на цялостна канализация за 5 населени места.

Мярката е предвидена като основна за населени места, с население под 2 000 е.ж., които попадат в пояс II-ри на СОЗ на повърхностни водни обекти.

Крайният срок за изпълнение на мярката е декември 2014 г.

3.1.7. Допускания и източници на информация във връзка с определянето и остойностяването на мерките

- Мерките са прецизирани съгласно информацията за одобрените за финансиране проекти от Оперативните програми, ПУДООС, Общинските планове за развитие, Програмата за прилагане на Директива 91/271/ЕС и Доклада по чл. 17 на тази директива.

- Остойностяването е извършено въз основа предоставена от МОСВ информация за единичните стойности, както следва:

за ПСОВ за населени места:

- под 2 000 е.ж. - 528 € / е.ж.
- от 2 000 е.ж. до 10 000 е.ж. - 380 € / е.ж.
- от 10 000 е.ж. до 20 000 е.ж. - 232 € / е.ж.
- над 20 000 е.ж. - 164 € / е.ж.

Средствата за ПСОВ са изчислени по следната формула:

$$\text{Стойност ПСОВ} = \text{брой е.ж.} * \text{цена според от големината на агломерацията}$$

Прието е също, че:

- изграждане на II-ро стъпало за биологично пречистване, съставлява 2/3 от стойността на съответната ПСОВ;

- изграждане на III-то стъпало за допречистване по биогенни елементи (азот и фосфор) завишава с 10 % стойността на ПСОВ.

за канализация:

- до 10 000 е.ж. - 200 €/линеен метър, 9.2 м / жител
- от 10 000 е.ж. до 50 000 е.ж. - 200 €/линеен метър, 4 м / жител
- над 50 000 е.ж. с. - 200 €/линеен метър, 2 м / жител

Средствата за канализация е изчисляват по следната формула:

Стойност ГК = **брой** реалните жители,
за които се изгражда мрежа * **200 евро** * **дължина** ГК според големината
на агломерацията.

- За населените места под 2 000 е.ж., попадащи в пояс II-ри на СОЗ, при определянето на мерките са взети предвид ситуационните схеми на язовирите за питейно-битово водоснабдяване.

- За изчисляването на разходите е използван моделът, създаден по проект “Анализи и икономическа аргументация на програмата от мерки” от ECORYS (Холандия), при следните параметри:

- *Икономически живот на инвестицията* – 20 г.;
- *Сконтков коефициент* 5 % - съгласно препоръките на ЕК за публични инвестиционни проекти, съфинансирани от фондовете на ЕС;
- *Оперативни разходи*
 - за ПСОВ – 5 % от инвестиционните разходи годишно
 - за колектори и градска канализация – 0 %
- *Разходи за поддръжка*
 - за ПСОВ – 2,5 % от инвестиционните разходи на всеки 5 години от икономическия живот
 - за колектори и градска канализация – 3 % от инвестиционните разходи годишно

Във връзка с анализа на възвращаемостта на експертна оценка е направено разпределение на инвестиционните разходи по източници на финансиране, както следва:

Източник на финансиране	Разходи			
	инвестиционни	оперативни	за поддръжка	всичко
Собствено финансиране	62 518 755 €	79 450 100 €	77 370 900 €	219 339 755 €
Държавни субсидии	1 603 045 €	-	-	1 603 045 €
Фондове на ЕС	256 487 200 €	-	-	256 487 200 €
ОБЩО:	320 609 000 €	79 450 100 €	77 370 900 €	477 430 000 €

- Собствено финансиране (със средства от ДБ) – 19,5 % = 62 518 755 €
- Държавни субсидии (ПУДООС) – 0,5 % = 1 603 045 €
- Фондове на ЕС (предимно ОПОС) – 80 % = 256 487 200 €

При така направените допускания общо необходимите средства за собствено финансиране възлизат на 46 % или 219 млн. евро от общата стойност на мерките предвидени за изграждане, ремонт, реконструкция и модернизация на съоръженията за отвеждане и пречистване на отпадъчни води.

Тази стойност следва да бъде включена в анализа на възвращаемостта на разходите при определяне на цената за отвеждане и пречистване на отпадъчни води от домакинствата.

Като отговорна институция за изпълнение на тези мерки са идентифицирани съответните общини, които могат да бъдат бенефициенти по всички оперативни програми. Но експлоатацията и поддръжката на станциите и канализационните мрежи ще се осъществява съвместно от общините и ВиК-дружествата, съгласно нормативните изисквания.

3.2. Ремонт и реконструкция на съществуващи водоснабдителни системи

Мерки	Разходи			
	инвестиционни	оперативни	за поддръжка	всичко
Ремонт и реконструкция на съществуващи водоснабдителни системи	575 499 150 €	0 €	212 855 850 €	788 355 000 €

Тези мерки са включени в Програмата от мерки като допълнителни. Основна им цел е съхраняването на количественото състояние на водите с питейно-битови качества, тъй като загубите по водопреносната мрежа са между 60 % и 80 % за Черноморски район за басейново управление.

Стойностите на мерките са определени въз основа на информацията за планираните инвестиции от ВиК дружествата за периода 2010-2013 г. Както мерките, така и стойностите им са разпределени по водни тела на експертна оценка. За мерки, които са свързани с повече от едно водно тяло, стойността е разделена пропорционално на броя на водните тела.

Съгласно инвестиционните програми на ВиК-дружествата срокът за изпълнение е декември 2013 г. По технически и икономически причини съществува огромен риск тези срокове да не бъдат спазени. От друга страна подобряването на водоснабдителните системи не се счита за приоритет, което ще доведе до трудности при отпускане на средства. Трябва да се отбележи също, че тъй като инвестициите са много големи, а цената на водата е ниска, ВиК дружествата няма да могат да финансират със собствени средства тези проекти.

За изчисляването на разходите е използван моделът създаден по проект “Анализи и икономическа аргументация на програмата от мерки” от ECORYS (Холандия), при следните параметри:

- *Икономически живот на инвестицията* – 20 г.;
- *Сконтков коефициент* 5 % - съгласно препоръките на ЕК за публични инвестиционни проекти, съфинансирани от Фондовете;
- *Оперативни разходи* - 0 % от инвестиционните разходи
- *Разходи за поддръжка* - 3 % от инвестиционните разходи годишно

Източник на финансиране	Разходи			
	инвестиционни	оперативни	за поддръжка	всичко
Собствено финансиране	428 746 867 €	0 €	212 855 850 €	641 602 717 €
Държавни субсидии	2 877 495 €	-	-	2 877 495 €
Фондове на ЕС	143 874 788 €	-	-	143 874 788 €
ОБЩО:	575 499 150 €	0 €	212 855 850 €	788 355 000 €

- Собствено финансиране (предимно със средства от ДБ /МРРБ и собствени средства на ВиК-дружествата) – 74,5 % = 428 746 867 €
- Държавни субсидии (ПУДООС) – 0,5 % = 2 877 495 €
- Фондове на ЕС (предимно ОПОС) – 25 % = 143 874 788 €

При така направените допускания общо необходимите средства за собствено финансиране възлизат на 81 % или 641 млн. евро от общата стойност на мерките, предвидени за ремонт, реконструкция и модернизация на водоснабдителната мрежа.

Със средства от европейските фондове ще се финансират единствено проекти, свързани с подобряване на цялостния воден цикъл на населените места, тъй като по този начин чувствително ще се намали стойността на общите инвестиции, които следва да бъдат вложени.

Стойността на мерките за подобряване на водоснабдителната система следва да бъде включена в анализа на възвращаемостта на разходите при определяне на цената за доставка на вода.

Отговорни институции за изпълнение на тези мерки са ВиК-дружествата.

3.3. Изграждане на СОЗ.

Мерки	Разходи			
	инвестиционни	оперативни	за поддръжка	всичко
Изграждане на СОЗ за повърхностни водоизточници	3 980 900 €	0 €	254 100 €	4 235 000 €
Изграждане на СОЗ за подземни водоизточници	7 886 600 €	0 €	503 400 €	8 390 000 €
Изграждане на СОЗ за минерални водоизточници	2 458 100 €	0 €	156 900 €	2 615 000 €
ОБЩО:	14 325 600 €	0 €	914 400 €	15 240 000 €

3.3.1. Изграждане на СОЗ за повърхностни водоизточници

- преучредяване на СОЗ на яз."Камчия" и яз."Ясна поляна"
- изграждане на СОЗ на яз."Цонево", яз."Тича" и водохващането при с.Ичера.

Мярката е предвидена като основна за повърхностни водоизточници, предназначени за питейно-битово водоснабдяване.

Остойносттаването е направено на база на получена информация от ВиК ЕАД-Бургас за язовир "Ясна поляна" и язовир "Камчия" и от Напоителни системи ЕАД-Шумен за язовир "Тича". Стойностите за язовир Цонево и водохващането при с. Ичера са определени експертно на база наличната информация от предходните, съобразно площите на съответния СОЗ.

Като отговорни институции за изпълнението на тези мерки са определени ВиК-дружествата, които стопанисват и / или водовземат от съответните водоизточници, за да доставят вода за населението.

3.3.2. Изграждане на СОЗ за подземни водоизточници

Мярката е предвидена като основна за подземни водоизточници, предназначени за питейно-битово водоснабдяване.

При остойносттаването на мерките са използвани следните параметри и допускания:

- размери на СОЗ пояс I-ви, съгласно Наредба № 3 за СОЗ:
 - 50*50 метра за водоизточници в незащитени подземни водни тела;
 - 10*10 метра за водоизточници в защитени подземни водни тела;
- единична цена за изграждане на пояс I-ви на СОЗ е 4 200 €, определена по експертна оценка на база информация от изпълнението на поръчки за изграждане на СОЗ;
- единична цена за обезщетение на собствениците на земя, попадаща в пояс I-ви на СОЗ е 520 €/дка – стойността е получена на експертна оценка след проучване на пазара в областите Варна, Добрич, Шумен и Бургас.

Като отговорни институции за изпълнение на тези мерки са идентифицирани собствениците на водовземните съоръжения, които ще се използват за питейно-битови нужди.

3.3.3. Изграждане на СОЗ за минерални водоизточници

Мярката е предвидена като основна за минералните водоизточници, в съответствие с Проекто – бюджет 2010 - 2012 г. и Проекто Плана за стопанисване на минерални водоизточници за периода 2010-2012 г.

При остойносттаването на мерките са използвани следните параметри и допускания:

- размери на СОЗ пояс I-ви, съгласно Наредба № 3 за СОЗ:
 - 50*50 метра за водоизточници в незащитени подземни водни тела;

- 10*10 метра за водоизточници в защитени подземни водни тела;
- единична цена за изграждане на пояс I-ви на СОЗ е 4 200 €, определена по експертна оценка на база информация от изпълнението на поръчки за изграждане на СОЗ;
- единична цена за обезщетение на собствениците на земя, попадаща в пояс I-ви на СОЗ е 205 €/м² – стойността е получена на експертна оценка след проучване на пазара в областите Варна, Добрич, Шумен и Бургас;

Като отговорни институции за изпълнение на тези мерки са идентифицирани:

- концесионери и водоползватели на съоръженията за минерална вода;
- БДЧР, като институция, отговорна за стопанисването на съоръженията за минерална вода – публична държавна собственост.

За изчисляването на разходите е използван моделът създаден по проект “Анализи и икономическа аргументация на програмата от мерки” от Ecogys (Холандия), при следните параметри:

- *Икономически живот на инвестицията* – 20 г.;
- *Сконтов коефициент* 5 % - съгласно препоръките на ЕК за публични инвестиционни проекти, съфинансирани от Фондовете;
- *Разходи за поддръжка* - 0,50 % от инвестиционните разходи годишно

Източник на финансиране	Разходи			
	инвестиционни	оперативни	за поддръжка	всичко
Собствено финансиране	13 895 832 €	0 €	914 400 €	14 810 232 €
Държавни субсидии	429 768 €	0 €	0 €	429 768 €
ОБЩО:	14 325 600 €	0 €	914 400 €	15 240 000 €

- Собствено финансиране (със средства от ДБ и частни инвестиции) – 97 % = 13 895 832 €
- Държавни субсидии (ПУДООС) – 3 % = 429 768 €

При така направените допускания, необходимите средства за собствено финансиране възлизат на 97 % от общата стойност на мерките, предвидени за изграждане и преучредяване на СОЗ. Високият процент се дължи на факта, че по-голямата част от предвидените средства са предназначени за обезщетение на собствениците, в чиито имоти попада пояс I-ви на СОЗ.

Крайният срок за изпълнение на мярката е декември 2014 г. По технически и икономически причини съществува риск този срок да не бъде спазен.

3.4. Мерки, предназначени за подобряване състоянието на водите за къпане

Мерки	Разходи			
	инвестиционни	оперативни	за поддръжка	всичко
За води за къпане	13 797 000 €	0 €	5 103 000 €	18 900 000 €

- изграждане на 6 дълбоководни зауствания;
- изграждане на отвеждащ колектор за премахване на зауствания в зона на съществуващо и перспективно ползване на води.

Мерките са предвидени като основни за крайбрежните морски води, определени като води за къпане. Те също така оказват влияние върху качеството на водите в зоните за развъждане на черупкови организми.

Остойносттаването на тези мерки е направено по експертна оценка, въз основа на информацията от фирма, участвала в проектирането на подобно заустване.

За изчисляването на разходите е използван моделът създаден по проект “Анализи и икономическа аргументация на програмата от мерки” от Екорис Холандия, при следните параметри:

- *Икономически живот на инвестицията* – 20 г.;
- *Сконттов коефициент* 5 % - съгласно препоръките на ЕК за публични инвестиционни проекти, съфинансирани от Фондовете;
- *Разходи за поддръжка* - за ПСОВ – 3 % от инвестиционните разходи годишно

Източник на финансиране	Разходи			
	инвестиционни	оперативни	за поддръжка	всичко
Собствено финансиране	2 690 415 €	0 €	5 103 000 €	7 793 415 €
Държавни субсидии	68 985 €	-	-	68 985 €
Фондове на ЕС	11 037 600 €	-	-	11 037 600 €
ОБЩО:	13 797 000 €	0 €	5 103 000 €	18 900 000 €

- Собствено финансиране (със средства от ДБ) – 19,5 % = 2 690 415 €
- Държавни субсидии (ПУДООС) – 0,5 % = 68 985 €
- Фондове на ЕС (предимно ОПОС) – 80 % = 11 037 600 €

При така направените допускания необходимите средства за собствено финансиране възлизат на 41 % от общата стойност на мерките, предвидени за подобряване състоянието на водите за къпане.

Като отговорна институция за изпълнение на тези мерки са идентифицирани съответните общини, които могат да бъдат бенефициенти по всички оперативни програми. Но експлоатацията и поддръжката на станциите и канализационните мрежи ще се осъществява съвместно от общините и ВиК-дружествата, в зависимост от нормативните изисквания и отношения между двете институции.

3.5. Мерки предвидени за прилагане в защитени зони

- възстановяване и / или поддръжане на водния режим в заливната гора на ПР “Балтата”, ПР “Вельов вир”;
- поддръжане на хидрологичния режим в ЗМ “Стамополу”, ЗМ “Вая” и ПЗ “Алепу”;
- създаване на открити площи в ЗМ “Дуранкулашко езеро” и ЗМ “Шабленско езеро”;
- поддръжане на високо водно ниво в ПР “Атанасовско езеро”;
- повишаване на водното ниво в обиколния канал в ЗМ “Атанасовско езеро”
- възстановяване и консервация на видове и местообитания с европейска значимост в ЗМ “Поморийско езеро” и ЗМ “Пода”;
- разширяване на стари и създаване на нови водни площи сред масивите от водолюбива растителност чрез прокопаване в ЗМ “Бургаски солници”
- ограничаване еутрофикацията на влажната зона в ЗМ “Вая”

Тези мерки са включени в Програмата от мерки като допълнителни с обща стойност 2,96 млн. евро. Определянето и остойносттаването им е извършено на база информацията в Проектите и Плановите за управление на защитените територии, попадащи в обхвата на Черноморски басейнов район за управление на водите.

Мерки	Разходи
Собствено финансиране 20 %	618 000 €
Фондове на ЕС 80 %	2 472 000 €
ОБЩО:	3 090 000 €

При така направените допускания, на експертна оценка са разпределени необходимите средства по източници на финансиране, като за собствено финансиране са определени 20 % от общата стойност на мерките предвидени за подобряване състоянието на водите в защитените територии.

3.6. Привеждане в съответствие на депата за отпадъци:

Мерки	Разходи
За общински депа с преустановена експлоатация	10 076 000 €
За депа за промишлени и строителни отпадъци.	26 990 000 €
За нерегламентирани сметища	1 000 €
ОБЩО:	37 067 000 €

3.6.1. Закриване и рекултивация на общински депа

Мярката е определена като основна за 24 общински депа с преустановена експлоатация в съответствие с Националната програма за управление на отпадъците 2009 – 2013 г. с обща стойност 10 076 000 €.

Въз основа на задължителните технически изисквания към закриването на съществуващи депа в Директива 1999/31/ЕО за депониране на отпадъци и проведено проучване на пазара, цената за закриване и рекултивация е определена на 14 000 €/дка. Окончателната стойност на мерките е определена въз основа на наличните данни за площта на депата.

Съгласно чл. 6. ал 1 на ПМС 209 от 20.08.2009 г. за осигуряване на финансиране за изграждането на регионални системи за управление на битовите отпадъци, закриването на общински депа за битови отпадъци, които не отговарят на изискванията на Наредба № 8 от 2004 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци, ще се подпомагат от държавния бюджет под формата на субсидии.

Като отговорна институция за изпълнение на тези мерки са идентифицирани съответните общини, тъй като те са собственици и / или оператори на депата.

3.6.2. Привеждане в съответствие на депа за промишлени и строителни отпадъци

- закриване и рекултивация на 7 депа за промишлени отпадъци
- закриване и рекултивация на 1 депа за строителни отпадъци.

Мярката е определена като основна за привеждане в съответствие на депа за промишлени и строителни отпадъци с обща стойност 26 990 000 €.

Определянето и остойностяването на мерките е извършено въз основа на информация от решенията за утвърждаване на плановете на депата за привеждане в съответствие с изискванията на Наредба № 8 от 24.08.2004 г. и инвестиционните програми към тях. Където тази информация липсва, е използвана единична цена 14 000 €/дка.

Инвестициите за изпълнение на мерките следва да бъдат направени от собственика и / или оператора на депото.

3.6.2. Премахване на нерегламентирани сметища

Мярката е определена като основна за премахване на нерегламентираните сметища в ЗМ “Иракли”, като значим източник на замърсяване.

Въз основа на информация за общинските планове за развитие на експертна оценка, е определена обща стойност на мярката 1 000 €.

Като отговорна институция за изпълнение на тази мярка е идентифицирана съответната община.

В Програмата от мерки не са включени мерките, свързани с изграждане и разширяване на регионалните системи за отпадъци, по следните причини:

- те са / ще бъдат изградени в съответствие с европейското законодателство, т.е. няма да оказват отрицателно влияние върху околната среда;
- инвестициите за изграждането на новите регионални системи за отпадъци са твърде големи и размерът им не може да бъде точно определен поради липсата на опит и информация за подобни проекти;
- не могат да бъдат определени сроковете за изпълнение на подобна мярка, т.к. по-голямата част от предвидените за изграждане регионални системи все още са на етап проучване и нямат проекти, не са кандидатствали за финансиране, за някои няма яснота по отношение местоположението на площадките за депониране. Експертното мнение е, че регионалните системи за отпадъци няма да бъдат изградени в рамките на плановия период 2010 – 2015 г.

В програмата не са включени и мерки, свързани със закриване на общинските депа с удължен срок на действие, тъй като същите ще се експлоатират до изграждането на регионалните системи за отпадъци, т.е. след периода на действие на I-ия ПУРБ.

3.7. Изпълнение на условията в КПКЗ:

Мерки	Разходи			
	инвестиционни	оперативни	за поддръжка	всичко:
Изграждане на ПСОВ за производствени отпадъчни води	6 900 000 €	4 255 000 €	345 000 €	11 500 000 €

Мерките, свързани с КПКЗ са основни. Срокът за изпълнението им е изтекъл в края на 2007 г., като чрез дерогация по член 5 § 1 на Директива 96/61/ЕС, е определен отлагателен срок за някои инсталации. След преглед на Годишните доклади за изпълнение на условията по КПКЗ е идентифицирана мярка за изграждане на пречиствателна станция за отпадъчни води на “Агрополихим” АД със срок за изпълнение 2011 г.

• За изчисляването на разходите е използван моделът създаден по проект “Анализи и икономическа аргументация на програмата от мерки” от ECORYS (Холандия), при следните параметри:

- *Икономически живот на инвестицията* – 20 г.;
- *Сконтен коефициент* 5 % - съгласно препоръките на ЕК за публични инвестиционни проекти, съфинансирани от Фондовете;
- *Оперативни разходи* – 5 % от инвестиционните разходи годишно
- *Разходи за поддръжка* – 2,5 % от инвестиционните разходи годишно на всеки 5 години от икономическия живот

Необходимите средства са за сметка на титуляра на комплексното разрешително, който е отговорен за изпълнението на мярката.

3.8. Мерки за пристанища и пристанищна дейност:

Мерки	Разходи
Основни	1 590 000 €
Допълнителни	5 930 000 €
ОБЩО:	7 520 000 €

- основните мерки са свързани с изграждане на ПСОВ и съоръжения за отвеждане на битово-фекални води за терминал на пристанище Варна и Военно-морска база Варна;
- допълнителните мерки са свързани с:
 - изясняване статута и узаконяване на рибарските лодкостоянки;
 - запълване на задкейови пространства с драгажни маси и изхвърляне на останалите количества в определения район за разширение на пристанище;
 - изхвърляне на драгажни маси в определения район в Черно море;
 - контрол на замърсяването с нефт и/или нефтоводни смеси;
 - контрол на дейности по събиране и транспортиране на корабни и битови корабни отпадъци и отпадъчни води;
 - контрол на дейности по предаване и транспортиране на нефтосъдържащи отпадъци;
 - контрол на замърсяването от кораби превозващи вредни вещества в опакован вид или течни вещества в наливно състояние;
 - определяне акваторията на пристанище, извършване на мониторинг за качеството на водите в тази акваторията и изготвяне на инструкция с мерки за недопускане замърсяване на акваторията при товаро-разтоварни дейности;
 - осигуряване на оборудване за ликвидиране на локални замърсявания в акваторията на Черно море (скимър, бонови заграждения и др.);
 - прилагане на добри практики свързани с обработването и изхвърлянето на отпадъци, включително корабни отпадъци.

Мерките са предложени на база информация от Генералните планове на пристанищата до 2015 г. За остойността им е използвана експертна информация и такава от плановете.

Инвестициите за изпълнение на мерките следва да бъдат направени от собствениците на съоръженията, които същевременно са и отговорни за изпълнението на тези мерки.

3.9. Мерки за борба с абразията и ерозията

Мерки	Разходи
Мерки за защита от вредното въздействие на водите	31 582 500 €

- укрепване на свлачища и бреговата ивица на Черно море;
- ограничаване на добива на инертни материали от речните корита;
- провеждане на дейности, ограничаващи ерозията в речните тераси, вследствие на добив на инертни материали.

Тези мерки са включени в Програмата от мерки като допълнителни с цел защита от вредното въздействие на водите.

Добивът на инертни материали трябва да е под средния модул на твърдия отток за РБ (110 т/год./кв.км), възприет като мярка (индекс) за нормална почвена ерозия. Задължителен е засилен мониторинг на участъците на изземване, с цел изготвяне на задълбочена екологична оценка на русловите процеси и антропогенното въздействие върху коритото и бреговете на реката.

За остойността на мерките са използвани:

- експертна оценка на база информация от други институции и стойност 100÷200€/км за дейности, ограничаващи ерозията в речните тераси;
- информация от проекти, включени в Националната програма за укрепване на свлачищата, предпазване на Дунавския и Черноморския бряг от ерозия и абразия и предпазване на техническата инфраструктура и населените места от свлачищни процеси.

Финансирането на мерките следва да се осигури изцяло от институциите, определени като отговорни за изпълнението им.

3.10. Мерки за селското стопанство

Мерки	Разходи
Прилагане на добри земеделски практики	60 317 000 €
Добри фермерски практики	1 440 000 €
Прилагане на водоспестяващи техники и технологии за напояване	74 000 €
Контрол върху прилагането на торове и препарати за растителна защита	46 500 €
Обновяване и доизграждане на напоителните системи	1 670 000
ОБЩО:	63 547 500 €

3.10.1. Спазване на добри земеделски практики /ДЗП/

Предложените мерки са основни за водни тела, които попадат в уязвими зони и допълнителни, за тези, които попадат извън уязвими зони, съгласно Директива 91/676/ЕЕС за нитратите и Анализа на антропогенното въздействие и натиск в Черноморски басейнов район.

За идентифицирането на мерките е използвана информация, предоставена от ДФ "Земеделие" за одобрените за финансиране на проекти по Мярка 121 "Модернизиране на земеделските стопанства", за които спазването на ДЗП е задължително и информация за земеползването от Corine Land Cover 2007.

При остойностяването на база Наредба 12 за реда и условията за прилагане на мярка 214 "Агроекологични плащания" експертно бе определена средна стойност за екологични плащания на единица площ 83 € /ха.

Разпределението на средствата по източници на финансиране е определено на експертна оценка:

Източник на финансиране	Разходи
Собствено финансиране – 20 % /държавни субсидии/	12 063 400€
Фондове на ЕС – 80 %	48 253 600€
ОБЩО:	60 317 000 €

3.10.2. Спазване на добри фермерски практики /ДФП/

Предложените мерки са основни за водни тела, които попадат в уязвими зони и допълнителни, за тези, които попадат извън уязвими зони, съгласно Директива 91/676/ЕЕС за нитратите и Анализа на антропогенното въздействие и натиск в Черноморски басейнов район.

За определяне на мерките е ползвана информация от регистъра на разрешителните в БДЧР и информация, предоставена от ДФ "Земеделие" за одобрени за финансиране проекти по Мярка 121 "Модернизиране на земеделските стопанства", за които спазването на ДЗП е задължително. Не са включени стопанства с издадено комплексно разрешително.

За остойностяване на мерките са използвани осреднените стойности за поддръжка на съоръженията в отделните типове стопанства по експертна информация, предоставена от ОССЗ-Варна.

Отговорни за изпълнение на тези мерки са собствениците на съответните стопанства.

3.10.3. Прилагане на водоспестяващи техники и технологии за напояване

Предложените мерки са определени като допълнителни в съответствие с Националната програма за действие за устойчиво управление на земите и борба с опустиняването.

Използвана е информация, предоставена от ДФ “Земеделие” за одобрени проекти по Мярка 121 “Модернизирание на земеделските стопанства” и пазарно проучване на цените на системите за капково напояване.

Като отговорни за изпълнението на тези мерки са определени собствениците на съответните стопанства.

3.10.4. Контрол върху прилагането на торове и препарати за растителна защита

Предложените мерки са определени като допълнителни за водни тела, в които е идентифицирано прилагането на земеделски практики, съгласно Анализа на антропогенното въздействие и натиск в Черноморски басейнов район и информацията за земеползване от Corine Land Cover 2007.

Отговорна институция за изпълнението на тази мярка е РСРЗ.

3.11. Мерки за защита от наводнения

Мерки	Разходи
Възстановяване и поддръжане на потенциално опасните язовири и 500-метров участък след тях	14 200 000 €
Поддръжане на корекции на речни участъци и изграждане на нови	23 805 000 €
Почистване на речните русла	6 120 000 €
ОБЩО:	44 125 000 €

Мерките са определени като допълнителни и са пряко свързани с постоянната защита от наводнения.

3.11.1. Възстановяване и поддръжане на потенциално опасните язовири и 500-метров участък след тях

- ремонт на потенциално опасни язовири;
- поддръжане на потенциално опасни язовири;
- поддръжане на язовирна стена и съоръженията към нея;
- осигуряване проводимостта на речното легло след язовирната стена и предпазване на речното легло срещу изравяне.

Мерките за поддръжане на язовирната стена и съоръженията към нея в изправно техническо състояние, както и осигуряването на проводимостта на речното легло за потенциално опасните язовири са експертно остойностени въз основа на информация от общините, ВиК-дружества и “Напоителни системи“ ЕАД.

Мярката “Поддръжката на язовирната стена и съоръженията към нея“ включва: периодични технически прегледи на облекчителните и водовземни съоръжения, извършване на технически преглед на язовирната стена, съоръженията към нея и речното корито до 500 м след язовирната стена след извънредни събития и провеждане на висока вълна.

Остойносттаването на мерките е получено въз основа на информация от фирми и институции, извършвали подобни дейности.

Като отговорни институции за изпълнение и финансиране на тези мерки са идентифицирани собствениците и / или ползвателите на язовирите.

3.11.2. Поддържане на корекции на речни участъци и изграждане на нови

- възстановяване на компроментирани диги;
- поддържане на съществуваща корекция;
- довършване на корекция;
- изграждане на защитни диги;
- надграждане на диги;
- изграждане на укрепителни съоръжения на реки и дерета.

Въз основа на информация от други институции на експертна оценка са определени средните единични стойности:

- 1 000 €/км/год. за поддържане на коригиран участък;
- 250 €/лин.м за възстановяване на компрометирани диги.

Мерките са прецизирани въз основа на информация, получена след проведен обход на речните русла.

Като отговорни институции за изпълнение и финансиране на тези мерки са идентифицирани:

- “Напоителни системи“ ЕАД - за корекции извън населени места;
- Областна администрация - за некоригирани участъци извън населени места;
- Общинска администрация - за корекции в населени места.

3.11.3. Почистване на речните русла

По информация за подобни дейности и проекти на експертна оценка е определена средна цена от 20 €/лин.м.

Мерките са прецизирани въз основа на информация, получена след проведен обход на речните русла.

Като отговорни институции за изпълнение и финансиране на тези мерки са идентифицирани:

- “Напоителни системи“ ЕАД - за корекции извън населени места;
- Областна администрация - за некоригирани участъци извън населени места;
- Общинска администрация - за корекции в населени места.

3.12. Опазване на биологичните ресурси

Мерки	Разходи
Опазване на рибните популации	2 999 800 €
Борба с инвазивни видове	497 000 €
Изграждане на рибни проходи	11 000 €
Премахване на бентове	25 000 €
ОБЩО:	3 532 800 €

Мерките са определени като допълнителни и са свързани с опазване на биологичното разнообразие във водните обекти.

3.12.1. Опазване на рибните популации

При изготвяне на мерките е използвана информация от Национална програма за подпомагане устойчивото развитие на рибните ресурси, изследвания на Софийски университет, Институт по океанология, Институт по рибни ресурси, научни разработки и данни на ст.н.с. д-р А. Зайков.

За остойносттаването на мерките е използвана информация от Националната програма за подпомагане устойчивото развитие на рибните ресурси и пазарни цени на рибната борса.

Като отговорни институции за изпълнение на тези мерки са идентифицирани ИАРА и БД.

Източници на финансиране		Разходи
Собствено финансиране	19,5 %	584 961 €
Държавни субсидии (ПУДООС)	0,5 %	14 999 €
Фондове на ЕС	80 %	2 399 840 €
ОБЩО:		2 999 800 €

При така направените допускания, на експертна оценка са разпределени необходимите средства по източници на финансиране, като за собствено финансиране са определени 19,5 % от общата стойност на мерките предвидени за опазване на рибните популации.

3.12.2. Борба с инвазивни видове

Предвидените мерки са разделени на 2 типа: превантивни и оперативни. Превантивните мерки имат за цел да намалят риска от разпространение на инвазивни видове и евентуалните икономически и социални последствия. Инвестирането в превантивни мерки се очаква да намали необходимостта от по-късно финансиране на оперативни мерки.

Оперативните мерки трябва да бъдат реализирани поради необходимостта са овладеят неблагоприятните последствия от инвазията на неместни видове.

Остойносттаването на мерките е извършено на експертна оценка като са взети предвид:

- очакваното естество и обем на задачите – пробонабиране и анализ на биологичните проби, събиране на исторически данни и информация от различни институции, интерпретация на биологични и икономически данни, подготовка на оценки, анализи, прогнози и пр.;

- информация за стойността на реализирани проекти на подобна тематика, включващи аналогични дейности.

Като отговорни институции за изпълнение на тези мерки са идентифицирани ИАРА, РИОСВ и БД.

Източници на финансиране		Разходи
Собствено финансиране	19,5 %	96 915 €
Държавни субсидии (ПУДООС)	0,5 %	2 485 €
Фондове на ЕС	80 %	397 600 €
ОБЩО:		497 000 €

При така направените допускания на експертна оценка са разпределени необходимите средства по източници на финансиране, като за собствено финансиране са определени 19,5 % от общата стойност на мерките предвидени за инвазивни видове.

3.12.3. Изграждане на рибни проходи

Мерките са идентифицирани след обход на речните русла. Основната им цел е осигуряване на безпрепятствената миграция на рибните видове.

По информация от фирми, изпълнявали подобни дейности, на експертна оценка е определена цена 3 000 € за изграждане на рибен проход.

Като отговорни институции за изпълнение и финансиране на тези мерки са идентифицирани собствениците на бентове.

3.12.4. Премахване на бентове

Мерките са идентифицирани след обход на речните русла. Основната им цел е възстановяване на нормалния хидрологичен режим и осигуряване на безпрепятствената миграция на рибните видове. Чрез тази мярка ще се премахнат неизползваните подприщващи (бентови) съоръжения, които нарушават проводимостта на речните легла.

По информация от фирми, изпълнявали подобни дейности на експертна оценка са определени разходите за бракуване и премахване на бентове в лошо състояние.

Като отговорни институции за изпълнение и финансиране на тези мерки са идентифицирани общините, тъй като не е налична информация за собствеността на съоръженията.

3.13. Отстраняване на екологични щети

Мярката е предвидена като основна. За района на БДЧР необходимост от подобна мярка е идентифицирана единствено за “Мини Черно море - Бургас” ЕАД, на стойност 1 100 000 €, в съответствие с информация от проект, утвърден от МЕЕС за отстраняване на екологични щети.

Като отговорна институция за изпълнение и финансиране на тази мярка е посочено гореупоменатото дружество.

3.14. Съхраняване на водни количества

Мерки	Разходи
Поддържане на язовири	3 589 000 €

- възстановяване на първоначалния обем;
- поддържане на язовир.

Мярката е предвидена като допълнителна за поддържане на язовирната стена и съоръженията към нея в изправно техническо състояние. Избора на язовирите, предвидени за възстановяване на първоначален обем е извършен по информация от контролните проверки на екпертите на БДЧР.

Поддръжката включва: поддържане на язовирната стена и съоръженията към нея и периодични технически прегледи на облекчителните и водовземни съоръжения. След извънредни събития и провеждане на висока вълна се извършва технически преглед на язовирната стена, съоръженията към нея и речното корито до 500 м след язовирната стена.

Стойността на мерките е определена на експертна оценка по информация от фирми, извършили подобни ремонтни дейности.

Като отговорни институции за изпълнение и финансиране на тези мерки са идентифицирани собствениците и / или ползвателите на язовирите.

3.15. Улавяне на биогени в язовирите

Мерки	Разходи
Възстановяване първоначалния обем на язовири	2 950 000 €

Мерките са предвидени като допълнителни с цел възстановяване на първоначалния обем на язовирите за улавяне на биогени. Идентифицирани са според състоянието на язовирите – лошо и много лошо. За целта е използвана информация от контролните проверки, в които са участвали екпертите на БДЧР.

Стойността на мерките е определена на експертна оценка по информация от фирми, извършили подобни ремонтни дейности свързани с възстановяване на първоначалния обем на язовири.

Като отговорни институции за изпълнение и финансиране на тези мерки са идентифицирани собствениците и / или ползвателите на язовирите.

3.16. Мерки за съхраняване и опазване на минерални води

Мерки	Разходи
Стопанисване на съоръжения за минерални води	270 000 €
Оценка на експлоатационни ресурси	70 000 €
Изготвяне на балнеологична оценка	20 000 €
Одържавяване на съоръжения за минерални води	4 640 000 €
ОБЩО:	5 000 000 €

- стопанисване на съоръжения за минерални води;
- оценка на експлоатационни ресурси;
- изготвяне на балнеологична оценка;
- одържавяване на съоръжения за минерални води.

Мерките са предвидени като основни в съответствие с Проекто-бюджета за 2010 - 2012 г. и Проекто Плана за стопанисване за периода 2010-2012 г. на БДЧР.

Отговорна институция за изпълнение на тези мярка е БДЧР, съгласно разпоредбите на Закона за водите.

3.17. Обезсоляващи инсталации на морски води

Мерки	Разходи
Изграждане на обезсоляващи инсталации за питейни цели	500 000 €

Мерките са предвидени като допълнителни по данни от регистъра на разрешителните в БДЧР. Остойносттаването е извършено по данни за изграждащи се инсталации в местност "Иканталяка" - община Каварна, местност "Фиш-Фиш" - община Балчик и град Обзор - община Несебър.

Като отговорни институции за изпълнение и финансиране на тези мерки са идентифицирани фирмите, чиято собственост ще са инсталациите.

3.18. Залесяване на вододайни зони

Мерки	Разходи
Стопанисване на гори във вододайни зони	1 951 000 €
Залесяване на голи площи във вододайни зони	4 925 000 €
ОБЩО:	6 876 000 €

- стопанисване на гори във вододайни зони;
- залесяване на голи площи във вододайни зони.

Мерките са предвидени като допълнителни. Стопанисването на горите включва възобновителни сечи и мероприятия за естественото възстановяване на горските насаждения за достигане на оптимална плътност във вододайната зона.

Стойността на мерките е определена на експертна оценка по информация от РУГ:

- за залесяване на голи площи е определена единична стойност 4 300 €/ха;

- за възобновяване на горски насаждения 300 €/ха.

Отговорни институции за изпълнение и финансиране на мерките са Държавните горски стопанства и Държавните лесничейски стопанства.

3.19. Административни мерки.

Мерки	Разходи
Мониторинг на водите	7 824 100 €
Мониторинг и оценка на Програмата от мерки и Актуализация на ПУРБ	4 100 000 €
Устойчиво развитие на институциите за управление на водите	11 500 000 €
Информационни и образователни мерки	310 000 €
Научни разработки	6 726 000 €
Контролна дейност	367 800 €
ОБЩО:	30 827 900 €

Административните мерки заложи в Програмата от мерки с акцент, изпълнение на нормативните изисквания, свързани с мониторинг на водите, мониторинг и оценка на Програмата от мерки и актуализацията на ПУРБ, както и мерките за устойчиво развитие и управление на водите са определени като основни.

- Мониторинг на водите включва провеждане на контролен, оперативен, проучвателен и собствен мониторинг, както и изграждане, възстановяване, стопанисване и експлоатация на мониторингови пунктове;

- Мониторинг и оценка на Програмата от мерки и Актуализация на ПУРБ са задължения, които следва да бъдат изпълнени в съответствие със сроковете разписани в РДВ 2000/60/ЕС и ЗВ.

- Устойчиво развитие на институциите за управление на водите, включва мерки свързани с:

- повишаване на административния капацитет;
- развитие на ГИС и внедряване и поддържане на хидроложки, хидрогеорложки, екологични модели за управление на водите;
- осигуряване на представителност на БД като институция за управление на водите.

Мерките свързани с информационни и образователни кампании, научни разработки, проучвания и контролна дейност са определени като допълнителни.

- Информационните и образователни кампании включват провеждане на образователни програми и информирание на обществеността за:

- риболов и браконьерството;
- въздействие на инвазивните видове,
- икономии на водата като ценен природен ресурс;
- опазване на Черно море от замърсяване;
- прилагане на добри земеделски практики и др..

- Научните разработки и проучвания имат съществено значение, тъй като резултатите от тях ще допринесат за изготвянето на по-точни оценки за състоянието на водите.

- Контролната дейност включва контрол на водовземането и контрол на екологичния отток след язовирната стена.

Източник на финансиране	Разходи			
	Собствено финансиране	Държавни субсидии	Фондове на ЕС	Всичко
Устойчиво развитие и управление на дейностите по опазване на водите	5 814 855 €	118 670 €	17 800 575 €	23 734 100 €
Научни разработки и проучвания	-	1 606 500 €	4 819 500 €	6 426 000 €
Контролна дейност	367 800 €	-	-	367 800 €
ОБЩО:	6 182 655 €	1 725 170 €	22 620 075 €	30 527 900 €

За определяне на източниците на финансиране експертно бе направено следното разпределение:

- Устойчиво развитие и управление на дейностите по опазване на водите, включително, информационни и образователни мерки и мониторинг:
 - Собствено финансиране (със средства от ДБ) – 24,5 %
 - Държавни субсидии (ПУДООС) – 0,5 %
 - Фондове на ЕС (ОПОС и други международни проекти) – 75 %
- Научни разработки и проучвания
 - Държавни субсидии (ПУДООС) – 25 %
 - Фондове на ЕС (ОПОС и други международни проекти) – 75 %
- Контролна дейност изцяло ще се финансира със собствени средства.

При така направените допускания, за собствено финансиране са определени 24.4 % от общата стойност на административните мерки.

Преценка за най-ефективна от гледна точка на съотношението “Разходи – ползи” комбинация от мерки и действия

Преценката е изготвена по проект „Разработване на планове за управление на речните басейни”, финансиран със средства по ОПОС.

Разгледаните по-горе мерки, включени в ПУРБ, целят достигане към 2015 г. на добро състояние на водите в съответствие с изискванията на РДВ 2000/60/ЕС. Периодът, в който тези мерки трябва да бъдат реализирани е 2009-2015 г.

Болшинството от мерките са с инвестиционна насоченост – основен ремонт и реконструкция на водопроводната мрежа; реконструкция на помпени станции за питейна вода; изграждане на ГПСОВ и канализация за агломерации с население над 10 000 е.ж; инвестиции в изграждането на ГПСОВ и канализационна мрежа за агломерации с население 2 000 - 10 000 е.ж.; инвестиции в закриване и рекултивация на общински и промишлени депа; инвестиции в учредяване на СОЗ около питейни водоизточници и съоръжения (повърхностни и подземни източници); мерки свързани с опазване на водите в акваторията на пристанищата; и мерките свързани с укрепване на свлачища, ремонт и поддръжка на язовирни стени, диги и т.н. На инвестициите се падат около 90 % от предвидените разходи по мерките. Мерките с подчертано текущ характер са свързани с обучения, прилагането на добри фермерски практики, контрол и мониторинг, повишаването на административния капацитет, провеждането на оценки, проучвания и осъществяването на разнообразни превантивни мерки. На тях се падат около 10 % от разходите.

Въз основа на наличните данни може да се направи извода, че се наблюдава значителен недостиг на средства за финансиране на разходите, заложили в мерките по ПУРБ.

Възможните начини за запълване на този финансов недостиг са свързани с използването на безвъзмездни средства по линия на ОП „Околна среда 2007-2013 г.“, ПУДООС, Програма „ИСПА“, както и финансиране от бизнеса, общините и т.н.

Анализите, направени в Раздел 6 разкриха, че прогнозните приходи от водни услуги в района не са достатъчни, за да покрият разходите за водни услуги включително инвестициите и разходите за експлоатация и поддръжка свързани с мерките в ПУРБ. От друга страна разчетените по различни източници на финансиране средства няма да бъдат достатъчни за покриване на разходите по всички мерки от ПУРБ ако всички те бъдат разпределени до 2015 г.

Отчитайки особеностите и размера на предвиденото финансиране по мерките, могат да се дефинират 2 алтернативни комбинации от времево разпределение на мерките. Отправна точка при отлагането на изпълнението на мерки за след 2015 г. е това дали изпълнението на дадена група мерки е обвързано с вече поети ангажименти по силата на Договора за присъединяване към Европейския съюз. Такива са:

- Изграждането на канализационни системи и ГПСОВ за агломерации с население над 10 000 е.ж. – до 31.12.2010 г.;
- Изграждането на канализационни системи и ГПСОВ за агломерации с население между 2 000 и 10 000 е.ж. – до 31.12.2014 г.
- Към мерките с невъзможност за отлагане могат да се присъединят и тези за учредяването на СОЗ, което също трябваше вече да е приключило по силата на редица нормативни изисквания.

Алтернатива 1:

- Разпределяне на разходите за изграждането на канализационни системи и ГПСОВ за агломерации с население над 10 000 е.ж. за 2010 г.;
- Разпределяне на разходите за изграждането на канализационни системи и ГПСОВ за агломерации с население между 2 000 и 10 000 е.ж. за периода 2011-2014 г.
- Разпределяне на разходите за учредяването на СОЗ около питейни водоизточници и съоръжения (повърхностни и подземни източници) за 2010 г.
- Разпределяне на разходите по останалите мерки съгласно описаното в т.2 по-горе т.е. вместването на всички мерки в рамките на периода до 2015 г.

Алтернатива 2:

- Разпределяне на разходите за изграждането на канализационни системи и ГПСОВ за агломерации с население над 10 000 е.ж. за 2010 г.;
- Разпределяне на разходите за изграждането на канализационни системи и ГПСОВ за агломерации с население между 2 000 и 10 000 е.ж. за периода 2011-2014 г.
- Разпределяне на разходите за учредяването на СОЗ около питейни водоизточници и съоръжения (повърхностни и подземни източници) за 2010 г.
- Разпределяне на всички останали групи разходи за периода след 2015 г.

Анализът на разходите и ползите е направен въз основа на следната информация:

- Сума на разходите по мерките (текущи и инвестиционни);
- Приблизителна оценка на евентуалните оперативни приходи от новоизградената инфраструктура.
- Съгласно изискванията на Ръководството за анализ на разходите и ползите на ЕК е използвана норма на дисконтиране от 5%.

На настоящия етап не са възможни анализ на чувствителността и анализ на риска поради недостатъчната информация и приблизителния характер на оценката.

Резултатите от анализа показват и за двете алтернативи отрицателни стойности на нетната настояща стойност (ННС), но стойностите на показателя за Алтернатива 2 са по-благоприятни от тези на Алтернатива 1, което я прави по-предпочитания вариант.

Недостигът може да се компенсира от допълнителните приходи от увеличаването на цените за водни услуги в резултат от въвеждането на адекватна ценова политика и осигуряването на допълнителни средства от държавния бюджет.

В подкрепа на този подход може да се обоснове дерогация поради непропорционални разходи и резултатите от анализа на разходите и ползите.

4. Мерки за наблюдение и контрол при прилагане на ПУРБ.

В рамките на шестгодишния период на действие на Плана за управление ще се осъществява контрол на изпълнението на заложените в него мерки.

Басейнова дирекция за Черноморски район ще изготвя годишни доклади по наблюдението и контрола при прилагането на Плана за управление на речните басейни, включително на мерките за предотвратяване, намаляване или отстраняване на екологичните щети в резултат от прилагането на Плана.

Наблюдението и контролът на въздействията върху околната среда при прилагането на Плана ще бъдат извършвани въз основа на мерки и индикатори, неразделна част от Становището на МОСВ по екологичната оценка на ПУРБ, които са представени в Приложението за екологичната оценка в Плана.